ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4192 9/21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1899 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 18 ՇԱԳԱՆ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4192

درعلیه غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաստեղծեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղրշ
» »	վեցամսեայ	70 »
» »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԿՐՆԱ՞Յ ԾԱԳԻԼ

Թրանսվալի պատերազմին հետեւանքներէն մէկը եղաւ, ինչպէս յայտնի է, Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ ցրտացում մը առաջ գալը, գէթ ժողովրդային ու լրագրական շրջանակներուն մէջ, դիւանագիտական յարաբերութիւնները բարեկամական ու քաղաքավարի մնալով միշտ։ Հակառակ Հարաւ. Ափրիկէի մէջ Անգլիացիներուն կրած յաջորդական պարտութիւններուն, Ֆրանսացիները տեսակ մը մտահոգութեան մէջ են տակաւին, թէ փոխադարձաբար արծարծուող այդ զգացումներուն պատճառաւ պատերազմ մը կրնա՞յ արդեօք ծագիլ։ Եւ Բարիզեան կարեւորագոյն թերթերը խորհրդածութեան ու վիճաբանութեան առարկայ բրած են այս պարագան։ Մինչեւ իսկ «Ֆիկառօ» իր ե՛ն կարող խմբագիրներէն մէկը, Էմիլ Պէռը, Նիս փութացուց՝ տեղւոյն վրայ ստուգելու համար թէ իրա՞ւ է որ Վիքթորիա թագուհին ալ այդ գաղղ կլիմային տակ չպիտի երթայ անցընել ձմրան քանի մը ամիսները, ինչպէս սովոր էր ընել տարիներէ ի վեր։ Արդիւնքը սա եղաւ թէ թագուհին 1901ի ձմրան միայն մտադիր է երթալ հարաւային Ֆրանսա, և հրահանգ տուած է իր բնակած օթէլին տիրոջը որ իր անձին յատկացուող խուցերը գոց պահուին մինչեւ այն ատեն։ Ֆրանսացիները գժգոհ չի մնացին այս լուրէն, որուն քաղաքական նշանակութիւն մըն ալ կու տան։ Ուրիշ առթի մը վերապահելով մեր ընթերցողներուն հաղորդել այս առթիւ Էմիլ Պէռի քաղած շահեկան ծանօթութիւնները, Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ պատերազմի մը պատահականութեան վրայ ձեռնհաս դիւանագէտի մը՝ Պ. Տէլքասէի պարզած մէկ տեսութիւնը կամփոփենք այսօր, իր կարեւորութեանը ու այժմէութեանը պատճառով։ Բեդերսպուրկ հրատարակուող «Ռուսիա» թերթին Բարիզեան թղթակիցն է այս տեսութիւնը իր լրագրին հաղորդողը, աւելցնելով թէ բարեկամ տան մը մէջ և քաղաքական անձնաւորութեանց ներկայութեանը պարզած է զայն Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը։

—Ենթադրողներ կան թէ, կըսէ Պ. Տէլքասէ, Անգլիացիները Թրանսվալի հետ հաշիւնին մաքրելէ ետքը՝ բացէ ի բաց մեզի դէմ պիտի ելլեն։ Ես չեմ կարծեր։ Բայց դիտցէք թէ այնպէս ըլլայ, վասն զի քաղաքականութեան մէջ ամէն բան կանխատեսելու է։ Եթէ այդ է անոնց ներքին մտածումը, պիտի գիտնան թէ որու հետ գործ ունին՝ երբ ժամը հասնի։ Անգլիացիները չեն կրնար անգիտանալ թէ մեր գաղթավայրերը լաւ պահպանուած են։ Ափրիկեան ծովեզերքը, Մատակասքարը և Հնդկաչինը մէկ տարի առաջուանէն շատ աւելի ամրացուած են հիմա։ Մարոքի խօսքը կընեն։ Անոր մասին կարծեմ բաւական յստակ կերպով խօսեցայ Խորհրդարանին առջեւ արտասանած ճառիս մէջ, երբ ըսի թէ «պէտք է հսկել մեր գաղթավայրերուն դրացնութեանը վրայ»։ Մենք շատ բարեկամական յարաբերութեան մէջ ենք Սպանիոյ հետ և փափագ չունի՛նք բնաւ Մարոք երթալու. բայց ուրիշին ալ թոյլ չպիտի տանք՝ անոր դպչելու։ Միւս կողմէ, Անգլիացիները շա՛տ լաւ գիտեն թէ շահ մը չունինք իրենց հետ պատերազմելու մէջ, վասն զի իրենցմէ բան մը առնել չենք ուզեր։ Պէտք է յիշել որ Ֆրանսայէն արտածուող 3 միլիոն 400 միլիոն ֆրանքի ապրանքէն 1,300,000ը Անգլիացիներուն կ'երթայ։ Գաղթային աշխարհավարութեան տեսակէտով, մենք պահպանողական ենք։ Պէտք ունինք մեր ունեցած գաղթավայրերուն արժէքը բարձրացնելու և ո՛չ թէ զանոնք ընդարձակելու։ Մնաց որ, նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, Անգլիացիներէն եթէ ոչ աւելի՝ գէթ անոնց չափ հող ունինք։ Տարբեր խնդիր է Գերմանիոյ համար որ գաղթային ընդարձակում մը պէտք ունի, իր ճարտարարուեստներուն ստացած յառաջուն մղումին բերմամբ։

«Միակ պարագայ մը կ'ենթադրեմ — կը շարունակէ Պ. Տէլքասէ — յորում Անգլիացիները ուզեն պատերազմիլ մեզի դէմ. այն է, եւրոպական նաւատորմերուն հսկայական միացման պատահականութիւնը, որու միջոցին Անգլիա պատերազմիլ պիտի փափագի բնաջինջ ընելու համար մեր նաւատորմը՝ հիմակուանէն աւելի զօրաւոր չդարձած։ Բայց այդ պատերազմն ալ երեւակայուածին չափ դիւրին գործ չէ։ Առանց պատրուակի պատերազմ չըլլար։ Մենք չպիտի տանք այդ պատրուակը։ Ֆաշոտայի դէպքին ժամանակ, Անգլիա՝ դիւանագիտական տեսակէտով՝ աւելի ամուր կռուանի մը վրայ կը գտնուէր. կարելի չէ 120 հոգի հանել ամբողջ բանակի մը դէմ։ Մեր ափրիկեան ծովեզերքը հիմակուան չափ լաւ պաշտպանուած չէր։ Անգլիա չգտաւ պատրուակը զոր գուցէ փնտռեց։

«Ուրիշ բան ալ կայ։ Անգլիոյ հետ ծովային պատերազմի մը տեսակէտով համերաշխութիւն մը կայ Եւրոպական բոլոր պետութեանց միջեւ որոնք չպիտի թողուն որ Անգլիա թշնամիի մը վրայ յարձակի՝ ազատ/ազգային անարգել կարենալ գործելու համար միւս տէրութեանց դէմ։ Բայց եթէ այդ համերաշխութիւնը գոյութիւն չունենար իսկ, Անգլիա աղէկ գիտէ որ մեր նաւատորմը փճացնել տալու չափ անպատրաստ չենք։ Իսկ մեզի դէմ ցամաքի վրայ պատերազմելու յաւակնութիւն չունի, այնպէս չէ՞։ Այդ տեսակ պատերազմ մը Անգլիոյ համար աղէտաբեր կողմ մը կ'ունենայ. իր վաճառականութիւնը ծովային է, մերը ցամաքային»։

Նախարարը՝ այս քաղաքական խօսակցութեան մէջ հարկ կը համարի յիշեցնել թէ ի՛նք ատենօք չորս հարիւրէ աւելի լրագրական յօդուածներ գրած է ի նպաստ ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութեան, և անգամ մըն ալ կը հաստատէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ տիրող մտերմութեան ու սիրալիր յարաբերութեանց յարատեւումը, և կ'եզրակացնէ թէ Ֆրանսա պէտք չէ որ սպառնական ու գրգռիչ քաղաքականութեան մը հետեւի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Ֆրանսայի ծովային նախկին նախարար Պ. Լոքրուա առաջարկեց Երեսփ. Ժողովին 500 միլիոն ֆր. ի գումար մը դնել ծովային նախարարութեան տրամադրութեանը տակ, Ֆրանսայի ծովեզերքները և նաւատորմին կայանները պաշտպանողական վիճակի մէջ դնելու և մարտանաւեր շինելու համար։ Պ. Լոքրուա թէեւ այդ ծախքին համապատասխան հասոյթի աղբիւր մը ցոյց չի տար, սակայն կ'առաջարկէ կառավարութեան «ազգային պաշտպանութեան փոխառութիւն» անունով փոխառութիւն մը ընել և կամ սեղանաւորական հնարք մը գտնել, ինչպէս եղաւ Մատակասքարի արշաւանքին համար։ Պ. Լոքրուա կը յայտնէ թէ այդ 500 միլիոն ֆր. ին կէսը պէտք է յատկանայ Ֆրանսայի նաւային ներքին ու արտաքին կայաններու պաշտպանութեանը, կարեւորութեան կարգով սկսելով. Նախ Ֆրանսա և ապա Պիզերթան, Կորէ-Տաքքարը, Մարթինիքը, Սայկոնը, Բոռ-Ֆուայէն և Նումէան։ Այդ գումարին միւս կէսովն ալ թորփիլանաւեր, թնդանօթանաւեր ու ընդծովեայ շոգենաւեր շինել՝ պաշտպանողականի համար և մարտանաւեր՝ յարձակողականի։

ՍԿԶԲՈՒՆՔԷՆ ՇԵՂԻՆՔ

Հրապարակային խնդիրներու մէջ թեր ու դէմ կարծիքներու երեւումը ամէնէն աւելի էական պայմանն է անհատներու բնոյթը կարենալ որոշելու համար։ Կարծիքները ճշգրիտ նկարներ են, որոնք զիրենք յղացող անհատները կը պատկերացնեն։ Եթէ այս եղած չըլլար ճշմարտութիւնը, մենք շատ դժուարութիւններ պիտի կրէինք՝ երբ մարդ՝ թափանցելու անհատներու ներքին կողմին. ու թերեւս հրապարակը ողողուած մնար կեղծաւորներու և ստախօսներու առատութեամբ, ուր դիմակներու այլանդակութիւնը՝ հրապարակագրութեան մէջ մանաւանդ, ծնունդ պիտի տար տոհմային բարքերու անճանաչ այլասերութեան։

Անիկա որ իր համոզումները պատահականութիւններու և շահադէտ նկատումներու չի զոհեր, ու իր նկարագիրը անաղարտ կը պահպանէ արտաքին բազմակողմանի ազդեցութենէն, անիկա միայն պիտի ունենայ իրաւունքը՝ յանուն բարոյականի՝ հեղինակութիւն մը կազմելու այն ժողովուրդին հանդէպ, որ կը մղուի հրապարակագրական հոսանքէն՝ զայն նկատելով ամէնէն շինիչ և բարերար ոյժը կրթութեան։ Ցաւալի է տեսնել սակայն, որ բարոյականի այս կենսական պայմանը բոլորովին անտեսուած, այսօր հրապարակը լեցուցած են կարգ մը մարդեր, որոնք իրենց գրութեան նիւթ կ'ընտրեն այն տեսակ խնդիրներ, որոնց մասին իրենց կազմել ուզած հեղինակութիւնը ո՛ր եւ է պայմանով չէ երաշխաւորուած, ու կը գրեն այն տեսակ լեզուով որ ամբարտաւան յաւակնոտութեան մը խմորումը կը հոտի։ Մինչ այս զգացումները կը ներշնչէր ինծի ժամանակէ մը ի վեր, Թափփուէ Նօբէռու ստորագրող մը, շաբաթաթերթի մը սիւնակներուն մէջ։ Այդ Թափփուէ Նօբէրը գրողը այս անգամ կ'ուզէ յարձակում մը ընել Մշոյ առաջնորդ տեղապահին ծանօթ Յայտարարութեան ոգւոյն դէմ, անոր մէջ տեսնել ուզելով ամէնէն մեծ անիրաւութիւնը՝ գործուած եկեղեցական կարգապահութեան տեսակէտով, ուրկէ կ'անցնի կաթողիկոսական այն պաշտօնագրին, որով հաւանութիւն ցոյց կը տրուէր լքուածներու դատը նպաստութեան առնել ի նպաստ Մշեցի հարսերուն։ Յօդուածագիրը ամուսնալուծութեան ոգւոյն դէմ կը մաքառի, այնպէս հաւատացնել ուզելով, թէ «Հայ Եկեղեցւոյ կանոններուն մէջ չկայ ո եւ է կանոն, որով կանոնական հաշակուի օրինաւոր ամուսնութեան մը քայքայումը»։ Շատ տղայամիտ ըլլալ պէտք էր մէկը, հաւատալու համար այս ցնորական կարծիքին, որուն յառաջբերումը կատարելու տգիտութիւն մը կ'ենթադրէ մեր եկեղեցական կանոնագրքին, Սեդրակեան Սրբազանի «Ամուսնական Խնդիրներու» հրատարակութենէն, քանի մը տարիներու հրապարակային վիճաբանութիւններէն և ժամանակէ մը ի վեր արտօնուած կրկնամուսնութիւններէն վերջ։ Սոյն հաստատուած իրողութեան ու կանոնին ամուսնալուծութեան ընկալեալ սովորութեան գործադրութենէն վերջը, մեզի կը մնայ ծիծաղիլ այս վարկածին վրայ, ու անցնիլ Թափփուէ Նօբէռու միւս մասերուն, ուր վարդապետ մը և կաթողիկոս մը յարձակուած կը կրեն դիմակաւոր մարդու մը գրչով։

Բարգէն վարդապետ յայտարարութիւն մը ըրաւ լքուած կիներուն ի նպաստ, ինչ որ մենք ըրինք երկու տարիներ յառաջ վիպական ձեւի տակ օրաթերթ Մասիսի մէջ։ Այս մասին Բարգէն վարդապետի և մեր միջեւ եղած տարբերութիւնը պիտի մնայ գաղափարի ու համոզման արտայայտութեան արտաքին ձեւին մէջ միայն։ Կաթողիկոսը այս առթիւ պատրաստակամութիւն կը յայտնէ գոհացում տալու այդ լքուած կիներուն, պայմանաւ որ կանոնաւոր և լուրջ վիճակագրութիւն մը իր խորհրդածութեան առարկան ընէ այդ լքուածներու կացութիւնը։ Ձեռնարկուելիք վիճակագրութիւնը մեզի ցոյց պիտի տայ թէ՝ մենք գործ պիտի ունենանք երեք դասակարգութեան վերաբերող էրիկներու հետ, որոնց ամէնուն վրայ հիմայ անխտրող աչքով կը նայինք հաւասարապէս։ Վիճակագրութիւնը երեւան պիտի բերէ՝

1. Էրիկներ, որոնք ակամայ պանդխտութեան մէջ կը գտնուին։ Այս կարգի էրիկներուն կիներուն համար չէ անշուշտ որ կաթողիկոսը պիտի արտօնէ ամուսնալուծում, եթէ նոյն իսկ անոնք կարող չըլլան ո և է կերպով նիւթական նպաստ հասցնել իրենց կիներուն։ Որովհետեւ, այս պարագային, կինն ու էրիկը՝ իրարմէ հեռու միեւնոյն նիւթական տուայտանքը ու հոգեկան միեւնոյն վրդովանքը ունին։

2. Պիտի գտնուին կիներ որոնց էրիկները 3-4 տարիներէ ի վեր մեռած են արդէն, բայց վիճակագրական թերութիւնները առիթ տուած են որ ասոնք սոսկ անունով կենդանի մնան, և որոնց ի զուր պիտի սպասեն կիները իրենց կեանքի օրերուն մէջ։ Պատրիարքարանի ու Առաջնորդարաններու (ըլլան տեղական թէ արտասահմանի) աջակցութեամբ կատարուած ճիշդ վիճակագրութիւնը երեւան պիտի բերէ անշուշտ այս երկրորդ դասակարգութիւնը, ու այն ատեն նոյն իսկ առանց կաթողիկոսական միջամտութեան, կիները բնական իրաւունք պիտի ստանան նոր ամուսնութիւններ կնքելու, եթէ երբեք իրենց հետ ամուսնացողներ գտնեն։

3 Նոյն վիճակագրութիւնը երեւան պիտի բերէ նաեւ բուն յանցաւոր էրիկները, որո՛նք արտասահմանի մէկ անկիւնը այլեւս հրաժարած իրենց ընտանիքին հանդէպ ունեցած պարտականութիւններէն, նոր ամուսնութիւններով՝ ըլլան օրինաւոր թէ ապօրէն՝ կազմած են իրենց ընտանեկան շրջանակը։ Ս. Հայրապետը նկատելով այսօրինակ էրիկներու վերադարձին բացարձակ անհնարութիւնը, անշուշտ խղճի աւետարանական գիտակցութիւնը պիտի ունենայ, ու չպիտի ուզէ ամբարիշտ էրկան մը մեղքին պատժակից հաշակելով անմեղ կին մը, զրկել զանիկա նորէն ամուսնանալու արդար իրաւունքէն։

Սակայն չսպասենք որ այս օրինակ ամուսնալուծութեան պարագային՝ Մշեցի բոլոր հարսերը (երիտասարդները անշուշտ, որոնց կ'ակնարկէ կաթողիկոսական պաշտօնագիրը) պիտի կարենան իրենց համար նոր էրիկներ ճարել. Հրամանն ու գործադրութիւնը շատ կը տարբերին իրարմէ, երբ խնդիրը լքուած կիներու կրկնամուսնութեան շուրջը կը դառնայ։ Ընդունինք սկզբունքը ու մանրամասնութիւնները հետզհետէ պիտի գան խնդիրը աւելի լաւ լուսաբանել, նոյն իսկ իրենց չեղումներուն մէջ։ Խօսքի նիւթ եղող կաթողիկոսական պաշտօնագիրը իրապէս գոյութիւն ունի. հետեւաբար թող չսպասեն որ Կրօնական Ժողովը կարենայ հերքել զանիկա, և եթէ երբեք այդ պաշտօնագիրը գաղտնի կը պահուի ցարդ Պատրիարքարանի մէջ ու մենք զանիկա չենք ճանչցած իր բոլոր մանրամասնութիւններովը, ասիկա պարզապէս շնորհիւ մըն է որ կ'ըլլայ կրօնական ժողովի այն անդամներուն, որոնց իբր անուղղակի սաստ մը ղրկուած է այս պաշտօնագիրը։

Թափփուէ Նօբէրը գրողը եկեղեցական կարգապահութեան մը խօսքը կը նետէ մէջտեղ, իր կարծական այլանդակութիւններուն ուժ մը տուած ըլլալու կանխամտածումով։ Այդ եկեղեցական կարգապահութիւնը՝ որ միշտ վերէն սկըսելով կրնայ գոյութեան իրաւունքը ունենալ, եթէ արդէն ստեղծած ըլլար իր գործունէութեան շրջանակը, հիմա մեր եկեղեցական կազմակերպութիւնը շատ աւելի արդիւնաւոր վախճանի մը ծառայած պիտի ըլլար։ Ու միթէ չէ՞ք կարծեր թէ կարգապահութեան մասին մեր ունեցած բուռն բաղձանքն է որ մեզի կը թելադրէ երբեմն այն տեսակ ձեռնարկներու, զորս ուրիշներ զանցառութիւն կ'անուանեն և որոնք նպատակ ունին միմիայն ստիպելու եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութիւնը, որպէս զի ամէն բանէ առաջ ծնեցնէ այդ կարգապահութիւնը ուրկէ ամէն բարիք պիտի կրնանք վայելել մենք՝ եկեղեցականներս, ու ժողովուրդը։

Ամէնէն աւելի մեր զարմանքը շարժող կէտը, որ Թափփուէ Նօբէռուն մէջ մեր աչքին կը զարնէ, սա է որ զանոնք ստորագրողը յանուն բարոյականի տեսակ մը ստգտանքով կը վերաբերուի Հօրոյններու, Բարգէններու, Մուշեղներու և Տիրայրներու դէմ, հոգեկան այն խռովքով զոր մարդուս չկամութիւնը կը ծնցնէ ուրիշներու ժողովրդականութեան և նկարագրի հաստատութեան հանդէպ։ Բարոյականի սահմանին մէջ այդ յօդուածագիրը կը նմանի այն անկուտի մարդերուն, որոնք՝ իրենց անօթութեան մէջ՝ ուրիշներու հարստութենէն սրտմտած, կը պոռչտան բաժնեկցութիւն մը ստեղծել հանրութեան անունով։ Ինքը, սակայն, այս պարագային ալ յանուն հանրութեան չէ որ կը բողոքէ, այլ յանուն իր դիմակին տակ պահուըտած եսին, որ ամբողջ գլտորումներու և անկումներու շարք մը կը կազմէ գաղափարներու փոփոխականութեան, զգացումներու զարտուղութեան և նկարագրի հոսունութեան երրեակ հանգամանքով։ Պարկեշտ մարդերու բերնին մէջ «մե՛ղք» մը, «ամօ՛թ» մը ստգտանքի ամէնէն աւելի տիրապետող և սարսուռ ազդող բառը պիտի մնար, առանց անհարկի բացատրութիւններու կամ բառական մրմռումներու։

ՄՈՒՇԵՂ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԿՏԱԿԸ

(ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Անունը չիմացայ, և հետաքրքիր ալ չէի գիտնալու. դէպքը ինքնին այնքա՛ն պարզ, այնքա՛ն աննշան կ'երեւար որ հազիւ երկու բառ փոխանակեցին վրան, երբ պատահաբար յիշուեցաւ այդ պզտիկ տղուն մահը, գիւղական անկիւնի մը օրուան լուրերու շարքին մէջ։ Ըսին միայն թէ չորս տարու կար և թէ այնքա՛ն շատ կը սիրէր իր խաղալիկները, որ հիւանդութեանը միջոցին վայրկեան մը չէր ուզած բաժնուիլ անոնցմէ, իր պուպրիկէն մանաւանդ որուն հետ կը փորձէր բաժնել դեղը, քանի մը կաթիլ դպցնելով անոր կարմիր շրթունքներուն որոնց ներկը կը դժգունէր։ Նոյն վայրկեանին, տխուր ժպիտ մը կը սահէր փոքրիկ հիւանդին նուաղուն աչերուն վրայէն, պատրանքի պէս բան մը՝ թէ արդեօք պուպրիկն ալ իրեն պէս դառնութի՛ւն մը կը զգար այդ լեղի ջուրէն. յետոյ, կը հանգչեցնէր զայն իր քովիկը, բարձին վրայ, իր մարմին տաքութիւնը, իր ցաւերը մոռնալով պահ մը. այնպէս կու գար իրեն թէ ա՛ն ալ հանգիստի պէտք ունէր. ու մէկտեղ կը քնանային։ Գիշերը, ընդոստ արթննալուն, երբ ցաւագին աչքերը մօրը կ'ուղղէր որ կը մրափէր բազմոցին անկիւնը՝ իր վրայ հսկելու համար, իր առաջին շարժումը կ'ըլլար նիհար մատները կարկառել դէպ ի պուպրիկը, տեսնելու համար թէ նոյն տե՞ղն է և հանգի՞ստ։

Վերջին օրերուն մէջ, երբ տենդը սաստկացաւ ու տխուր բնազդ մը պատեց զինքը՝ թէ ինքն ալ «հրեշտակներուն քով պիտի երթայ» — ինչպէս ըսած էին իրեն՝ դեռ նոր մեռնող եղբօրը անհետացումը բացատրելու համար — միակ սեւեռեալ գաղափար մը ունեցաւ. խաղալիկները հե՛տը տանիլ։ —«Բայց այդ տեսակ խօսքեր մի՛ ըներ, զաւակս, վրայ կը բերէր մայրը խեղդուկ ձայնով մը ու դժուարաւ զսպելով արցունքը. դուն մեր քովէն չպիտի հեռանաս, տեղ մը չպիտի երթաս»։

—Բայց եթէ երթամ, կը թոթովէր տխրութեամբ, պէտքէս մէկտեղ կու տա՞ք...։

Քանի մը անգամ կրկնեց այս խօսքը, հազիւ հասկնալի բառերով, միեւնոյն օրուան մէջ որուն գիշերը մեռաւ խաղաղիկ նիրհումով մը, անզգալար, պուպրիկը գիրկը։ Ու մայրը, իր անհուն ցաւին մէջ, միակ ճիչ մը ունեցաւ. «Խաղալիկները մի՛ մոռնաք»։ Զաւկին կտակն էր այս զոր կատարել կ'ուզէր, անոր մէջ գտնելով տեսակ մը սփոփանք իր հոգեկան չարչարանքին։

Ճերմակ ժանեակներով զարդարուն ճերմակ դագաղիկին մէջ, ուր կը հանգչէր խեղճ փոքրիկին հալած մարմինը, ծաղկեփունջի մը տակ տեղաւորեցին խաղալիկները ու այնպէս տարին եկեղեցի. քահանան երկու պուպրիկի վրայ կատարեց մեռելական աղօթքը, ու գերեզմանատան մէջ՝ առանց ձեռք դպցնելու փոս իջուցին դագաղը, երկու պուպրիկները մէկտեղ թաղելով — մէկն ալ միւսին պէս անշունչ դարձած հիմա։

Ահա բոլոր պատմութիւնը քանի մը օր առաջ տեղի ունեցած սրտաշարժ դէպքի մը, Վոսփորի մէկ գիւղին մէջ, որուն վրայ փոխանակուած քանի մը բառերէն ըզգածուելով, հարցափորձ ըրի դրացի տղու մը որ պատմեց այս պարագաները — փողոցի արձագանգներ — առանց շատ խօսքը թափանցելու իր պատմածին՝ բայց ժպտուն ու գոհունակ դէմքով մը՝ այնպէս մը հաւատալով թէ պզտիկ հիւանդը երջանիկ մեռած ըլլալու էր, թէ անոր տարեկից ամէն տղաք նախամեծար պիտի սեպէին խաղալիկներով «երթալ հրեշտակներուն քով» քան թէ անոնցմէ զրկուած ապրիլ։

Այս մանկական անմեղ ու միամիտ հաւատքը, որուն անկեղծութիւնը կը կարդայի պատանի խօսակցիս աչքերուն մէջ, ու պուպրիկը գիրկը մեռնող աղջկան «կտակին» պատմութիւնը այնպէս մը ազդեցին վրաս, որ կը մտածեմ թէ ընթերցողներն ալ անոր մասնակից ընելէն բարիք մը կը ծնի թերեւս։ Լաւագոյն էր անշուշտ զգայուն սիրավէպ մը գրել այս մանկական պատմութեան տեղ, կամ ժամանցի զուարթ նիւթ մը — եթէ երբեք կարելի ըլլար գտնել — քան թէ այս պարզ ու տխուր դէպքը։ Բայց կաղանդը մօտ է, և այնքան տղաքներ ունի՛նք շուրջերնիս՝ հիւանդանոցին մէջ, որբանոցներու մէջ, որոնց վարիչները դժուարաւ կը հասնին անոնց սնունդը, հագուստը հոգալու, և այդ պզտիկները հայր մը կամ մայր չունին քովերնին որուն երեսը նային անձկանօք թէ ի՛նչ խաղալիկ պիտի բերէ իրենց՝ դեկտեմբերի վերջին գիշերը։ Մեծ պէտքերը մեծ հրաւէրներու կը կարօտին. ասիկա, աղքատիկ կամ ընտանեզուրկ տղոց կեանքին ամէնէն թաքուն, ու բնաւ չարտայայտուող մէկ պէտքն է—բովանդակ երջանկութիւն մը սակայն, երբ իր գոհացումը գտնէ։ Մանկութեան բիւրերուն գիտակից զգացում մը արտայայտած պիտի ըլլանք՝ տարին անգամ մը մտածելով այդ պէտքին վրայ, Ամանորի նախընթաց շաբաթներուն մէջ, ինչպէս ամէն մէկս կը մտածենք մեր ստանալիք կամ տալիք նուէրին վրայ։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ՄԷՋ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Տիարպէքիրի կրթական խնդրին նըկատմամբ անցեալ տարուան հրատարակուած քննադատական յօդուածները, կ'երեւայ թէ ապարդիւն չպիտի մնան։ Դպրոցական տխուր վիճակին դէմ եղած շարունակական գանգատներուն վերջ մը տալու և Ս. Կիրակոս եկեղեցիին ազգ. վարժարանները կանոնաւոր ուղղութեան մը մէջ դնելու համար, նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուեցաւ ասկէ երեք ամիս առաջ, ինչպէս որ նախորդ թղթակցութեամբ մըն ալ յայտնած էի։ Այս Հոգաբարձութիւնը, որ քանի մը երիտասարդ և կրթասէր անդամներէ կը բաղկանայ, իր պաշտօնին ու գործին սրտովին փարած կը տեսնուի, և յուսալի է որ պիտի յաջողի ընել ինչ որ ուրիշներ չուզեցին կամ չկրցին ընել։ Իրենց գործելու եղանակը, և ցոյց տուած կըրթասիրական ջանքերը, այդպէս գուշակել կու տան մեզի, գէթ առայժմ։

Հոգաբարձութիւնը, իր պաշտօնի ըսկըսած առաջին օրերէն արգելքներու հանդիպեցաւ, սակայն կամաց կամաց յաղթեց իրեն դէմ ելած դժուարութիւններուն. և հիմա, նոր ձեռնարկած է դպրոցներու ներքին բարեկարգութեան։

Հոգաբարձութեան հսկողութեան յանձնուած վարժարաններուն համար, փորձ և կարող տնօրէնի մը պէտքը խիստ զգալի էր։ Այդ պաշտօնին հրաւիրուած է Խարբերդի Խուլէ-վանքի որբանոցին նախկին տնօրէնը՝ Պետրոս էֆ. Սրապեան, որ անցեալ շաբթու հասաւ քաղաքս, իր որդւոյն՝ Պ. Լեւոն Սրապեանի հետ, որ նոյնպէս ուսուցչական պաշտօնի հրաւիրուած է։

Սրապեան էֆ. իր պաշտօնին գլուխը անցնելուն պէս, առաջին գործը եղաւ ուսուցչական ժողովի կազմութիւնը։ Ահա գեղեցիկ գործ մը, որ կրնայ ունենալ շատ մը օգուտներ կրթական և բարոյական տեսակէտով։ Ուսուցչական ժողովը, շաբթը երկու-երեք անգամ նիստ պիտի ունենայ դաստիարակական մեթոտներու և կրթական խնդիրներու վրայ խօսակցելու համար։ Տիարպէքիր ասկէ 5—6 տարի առաջ ալ ունեցաւ ուսուցչական ժողով մը, սակայն շատ կարճատեւ եղաւ անոր կեանքը։ Կը մաղթենք որ այս անգամ ալ այնպէս չըլլայ և յարատեւութեամբ իր գոյութիւնը հաստատ պահէ դպրոցի պատերուն հետ անխախտ։ Ուսուցչական ժողով մը, երբ օրինաւոր նիստեր ունենայ, իր ձեռքին տակ գտնուած դպրոցին օգտակար ըլլալէ զատ՝ խթան մը, ճշմարիտ խթան մը կրնայ դառնալ նաեւ զինքը կազմող անդամներուն յառաջդիմութեան և մտաւորական զարգացումին։ Տեսակ մը կրթարան է ուսուցչական ժողովը, պայմանաւ որ անոր մէջ ծեծուած խնդիրները կրթական կարեւոր հարցեր ըլլան և գիտական ու մանկավարժական առողջ հիմերու վրայ դրուած լուրջ տեսութիւններ։

Կուզէի առաջարկել որ մեր ուսուցչական ժողովը մատենադարան մըն ալ կազմէր։ Հոգ չէր որ այդ մատենադարանը առ այժմ մինակ քանի մը գիրքեր ունենար, կամաց կամաց կաւելնար, և քիչ ատենէն վերջը աչքի զարնող բան մը կըլլար։ Առաջին անգամ եթէ ուսուցիչները քանի մը կտոր գիրքեր նուիրէին այդ նոր կազմուելիք մատենադարանին, անշուշտ դուրսէն ուրիշներ ալ պիտի գըտնուէին իրենց օրինակին հետեւող։ Քիչ մը զոհողութիւն հարկ է, այս գեղեցիկ խորհուրդը իրագործելու համար, ինչ որ շատ դժուար բան մը չէ կարծեմ։

Քիչ շատ կանոնաւոր դպրոցի մը և ուսուցչական ժողովի մը հարկ անհրաժեշտ է մատենադարան մը ունենալ։ Թէ ուսուցիչները և թէ քիչ շատ չափահաս աշակերտները պէտք է որ յաճախ կարդան նորանոր գրքեր և հրատարակութիւններ, գէթ ժամանակի յառաջդիմութիւններուն վրայ կարելի եղածին չափ գաղափար ունենալու համար։

Վարժարաններու ներքին բարեկարգութեան դեռ նոր սկսուած է, այդ մասին ունեցած տպաւորութիւններս պիտի յայտնեմ ուրիշ առթիւ՝ տեսնուած արդիւնքին համեմատ։ Կը յուսամ որ Հոգաբարձութիւնը նոր տնօրէնին հետ ձեռք ձեռքի տուած՝ ուսուցչական խումբը իրենց աջակից ունենալով պիտի յաջողին գէթ մինչեւ աստիճան մը կանոնաւոր հիման մը վրայ դնել Տիարպէքիրի կրթական գործերը։ Մենք միշտ պատրաստ պիտի գտնուինք իրենց գործերուն արձագանգը տալ Արեւելքի մէջ։

Արապեան էֆ.ն, իբրեւ ուսուցիչ, արդէն շատոնց ի վեր իրեն համար անուն մը շինած է հրապարակին վրայ։ Վստահ ենք որ, իր աչալուրջ հսկողութեամբ և խղճամիտ պաշտօնավարութեամբ պիտի կրնայ օգտակար հանդիսանալ քաղաքիս ուսումնակարօտ մատաղ սերունդին։ Այս է մեր համոզումը և այս մեր հաւատքը Արապեան էֆ.ի նկատմամբ։ Ոչ նուազ գովելի է, Պ. Լեւոն Արապեան ալ, իր գեղեցիկ բարեմասնութիւններով և նոր գրողի վառվռուն տենչերովը։

ՇԱՐՈՒՐ

Տիարպէքիր Նոյ. 24

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պարտութիւնը, զոր երէկ ծանուցինք մանրամասնօրէն, կը շարունակէ մեծ յուզում և յուսախաբութիւն պատճառել Անգլիոյ մէջ, ուր մեծ յոյս դրած էին այդ զօրավարին վրայ, իբրեւ մեծ փորձառութեան տէր և հմուտ հարաւային Ափրիկէի ամէն մասերուն։ Հիմա անհամբեր կը սպասուի նոր սպարապետ Լորտ Ռոպէրթսի և սպայակոյտի նոր պետ Լորտ Քիչնէրի հարաւային Ափրիկէ հասնելուն։ Անգլիացիները մեծ յոյս ունին թէ այդ երկու բարձրաստիճան զինուորականները լաւ դաս մը պիտի տան Պօէրներուն, մանաւանդ Լորտ Քիչնէր որ Սուտանի մէջ երկար ատենէ ի վեր մղուած ճակատամարտներուն վերջ տուաւ փճացնելով Սուտանի ցեղապետը, հրամանատարները և ամբողջ բանակը։ Ինչպէս յայտնի է հարաւային Ափրիկէի մէջ մինչեւ հիմա կատարուած ճակատամարտներու մեծ մասին մէջ Պօէրները օգտուեցան Անգլիացիներուն գործած ռազմագիտական սխալներէն։ Նոյնը եղաւ նաեւ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի համար։ Նաւային գնդապետ Լոնկ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, շատ մօտեցած էր Թուկէլայի միւս եզերքը կեցող Պօէրներուն, որով յանկարծակիի եկաւ. Թնդանօթի սայլերը քաշող բոլոր ձիերը սպաննուեցան և Թնդանօթները Պօէրներուն ձեռքը մնացին։ Հետեւաբար Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի յառաջագիծը որ էր Թուկէլա գետին միւս կողմը արշաւել, ծանծաղուտ երկու վայրերէ անցնելով, չյաջողեցաւ, վասն զի այդ գործողութեան համար Թնդանօթներուն աջակցութիւնը անհրաժեշտ էր։ Գնդապետ Լոնկ, որ կ'երեւայ թէ այնչափ փորձառութիւն չունի ցամաքային պատերազմներու մէջ, առանց նախապէս հետազօտութիւն մը կատարել տալու և առանց առաջնորդի մօտեցած էր գետեզերքին, ինչ որ ռազմագիտական մեծ սխալ մըն է, քանի որ ընդհանուր հրամանատարին կատարելիք գործողութեան յաջողութիւնը Թնդանօթներուն գոյութենէն միայն կախում ունէր։ Պօէրները գետին աջ եզերքը ծուղակ մը լարած էին, մինչդեռ Անգլիացիները կը կարծէին թէ թշնամին այդ կողմերը չէ։ Անգլիական սպաները այս տեսակ սխալներ շատ գործեցին պատերազմին սկիզբէն ի վեր։ Նիքոլսըն-Նէքի, Սթրոմպէրկի, Մոտտէր-Ռիվըրի և Քոլէնզոյի մէջ նոյն սխալները գործեցին, առանց հետազօտութեան յարձակում կատարելով և իրենց զօրքերը պարապ տեղը սպաննել տալով։ Նաթալ խորդուբորդ երկիր մըն է, որ փոքրիկ Զուիցերիա մը կրնայ համարուիլ։ Երկաթուղին կը բանի նեղ հովիտներու մէջէն և միշտ պարտաւոր է բարձր բլուրներու շուրջը դառնալ։ Բոլոր ճամբաները բլուրներով շրջապատուած են, որով այդ տեղերէն ապահովութեամբ անցնելու համար պէտք է նախ տիրել այդ բլուրներուն։ Այդ տեսակ երկիր մը շատ յարմար է լաւ մարզուած հետեւակներու շարժումներուն. ընդհակառակը Թնդանօթաձիգները այն ատեն միայն կրնան գործել, երբ լաւ պաշտպանուած են։ Արդ, Թուկէլայի առջեւ Անգլիացիները ամենամեծ սխալ մը գործեցին, նախապէս հետազօտութիւն մը չկատարելով այն ճամբուն վրայ ուր յառաջացան իրենց Թնդանօթաձիգները։ Հիմա ի՞նչ պիտի ընէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր։ Դժուարին պարագաներու մէջ է որ ընդհանուր հրամանատար մը ցոյց կու տայ իր ճարտարութիւնը։ Միթէ պիտի կարենա՞յ յաղթահարել ձախողուածին։ Անշուշտ հարուածը շատ ծանր է։ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պարտութիւնը անգործութեան մատնած է այն բանակը որ Լէտիսմիթի օգնութեան պիտի փութար, ինչպէս եղաւ Քիմպըրլիի օգնութեան գացող բանակը։ Ընդհանուր հրամանատարը միթէ օգնութեա՞ն պիտի սպասէ։ Լորտ Միթուըն ալ ձախողուած մը ունեցած է և Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրէն աւելի գէշ կացութեան մէջ է, վասն զի իր հաղորդակցութեան գիծը, Օռանժի սահմանագլուխին երկայնքը, մեծ վտանգի մէջ կը գտնուի։ Անգլիական այս պարտութիւնները իրենց աննպաստ հետեւանքը կ'ունենան նաեւ հարաւային Ափրիկէի բրիտանական միւս գաղթավայրերուն մէջ ալ, որովհետեւ ափրիքանտէրները ընդհանուր շարժում մը ըրած են կամ պիտի ընեն Անգլիոյ դէմ։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը մինչեւ 8րդ զօրաբաժին մը պիտի ղրկէ պատերազմին դաշտը։ Ամէնէն վերջն ալ քաղաքապահ զինուորները և կամաւորները զէնքի տակ պիտի կոչէ։ Վերջապէս մինչեւ հիմա առնուած լուրերը բոլորովին աննպաստ են Անգլիացիներուն։ Ինչպէս վերը ըսինք ամէն յոյս դրուած է սպարապետ Լորտ Ռոպէրթսի և սպայակոյտի պետ Լորտ Քիչնէր վրայ։

Օռանժ Ռիվըրէն կը հեռագրեն թէ անցեալ չորեքշաբթի Անգլիական զինուորներ Օռանժ Ռիվըրի կողմէ 15 քիլոմէթր յառաջացեր և Զուլցպանի մէջ հանդիպեր են թշնամին։ Բուռն ճակատամարտ մը մը ետքը Պօէրները ետ քաշուեր են դէպի Կօլէմանսպուրկ։ Անգլիացիներուն կորուստն է մէկ սպայ ու երկու զինուոր մեռած և մէկ սպայ ու 8 զինուոր վիրաւորուած։

Քիմպըրլիէն Քէքէուիչ գնդապետը տեղեկագրած է թէ իր զինուորները դեկտ. 9ին առտուն փորձեր են խզել պաշարման գիծը և 300 Պօէր ետ մղեր են՝ Թնդանօթներու օգնութեամբ։ Անգլիացիները ունեցած են մէկ մեռեալ և եօթը վիրաւոր։

Անգլիոյ երկրագործական նախարար Պ. Լոնկ, կիրակի իրիկուն ճառ մը խօսելով Լիվըրփուլի մէջ, ըսաւ թէ կարելի է որ Անգլիոյ նախարարներու յանձնաժողովը խորհրդակցութիւն կատարած ըլլայ, քաղաքապահները ու կամաւորները զէնքի տակ կոչելով հարաւային Ափրիկէ ղրկելու համար։

Քանատայի նախարարութիւնը անցեալ շաբաթ օր գումարուեր է խորհրդակցելու համար այն կացութեան վրայ որ առաջ եկած է Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի կրած պարտութենէն։ Նախարարապետը յայտարարեր է թէ Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնարանը տակաւին չէ ընդունած Քանատայի առաջարկութիւնը՝ նորէն զինուոր ղրկելու համար հարաւային Ափրիկէ, և թէ կրնայ ըլլալ որ քիչ ատենէն ընդունի։ Նախարարապետը ըսեր է յետոյ թէ մօտերս նոր զինուորներ պիտի ղրկուին, յարեր է որ Քանատա նախ թնդանօթաձիգ ու հեծելազօրք ղրկել ուզեր է, սակայն Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնարանը միայն հետեւակ զինուորներ ուզեր է։

Անգլիոյ դահլիճը. — Լոնտոնէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով թէ նոյն իրիկունը Անգլիոյ նախարարութիւնը գումարում մը ունեցեր է արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ։ Լորտ Սոլզպէրի որ առտուն կանուխ իմացած էր Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պարտութեան լուրը, անմիջապէս Լոնտոն երթալով հրաւէր ուղղած էր նախարարներուն։ Գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէն ներկայ չէր, վասն զի ինչպէս երէկ ծանուցինք, Տրալին գացած էր ուր տեղւոյն համալսարանին կողմէ պատուակալ տոքթորութեան վկայական ստացաւ։ Անգլիոյ հարաւային նաւահանգիստներու այն հրետանիները որոնք ժամանակաւ կազմուած էին Ֆրանսայի դէմ պատերազմելու համար, հրաման ստացեր են պատրաստ ըլլալ յաջորդելու այն հրետանիներուն որոնք հարաւային Ափրիկէ ղրկուած են։

Օտար մամուլին կարծիքը. — Գերման թերթերը, Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պարտութեան վրայ խօսելով կ'ըսեն թէ այդ զօրավարը Անգլիացիներուն վերջին յոյսն էր, թէ Լէտիսմիթի անձնատուութիւնը այլ եւս անխուսափելի է և թէ Բարեյուսոյ Գլուխին Հոլանտացիները պիտի ապստամբին։ «Այս պարտութիւնը, կը յարեն գերմանական թերթերը, իր հակահարուածը պիտի ունենայ աշխարհի մէջ Անգլիացիներուն ունեցած բոլոր շահերուն վրայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ այդ եղեռնական պատերազմին ելքը, Անգլիոյ զինուորական ազդեցութիւնը կործանած է անդարմանելի կերպով։»

—Վիեննայի լրագիրներն ալ շատ աննպաստ կը խօսին պատերազմին ելքին վրայ, ըսելով որ Լէտիսմիթի անձնատուութիւնը անխուսափելի է և թէ Անգլիական բոլոր զինուորները վհատած են։ «Անգլիական բոլոր զինուորականները, կը յարեն Վիեննայի թերթերը, անկարողութիւն ցոյց տուին. զինուորները մարզուած չեն։ Անգլիոյ զինուորական կազմակերպութիւնը նոր դրութեան բնաւ չի համապատասխաներ։ Ամէն բան կորսուած է։ Անգլիա թող երջանիկ համարի ինքզինքը, եթէ հարաւային Ափրիկէի մէջ մինչեւ հիմա ունեցածները կարենայ պահել։»

—Անգլիոյ յաջորդական պարտութիւնները կ'երեւայ թէ քիչ մը պաղեցուցած են Իտալիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ Անգլիոյ նկատմամբ տիրած համակրութիւնը։ Այդ շրջանակներուն մէջ բողոքներ կան թէ Անգլիա զանազան պարագաներու և մանաւանդ ափրիկեան ու չինական գործերուն մէջ Անգլիա շատ ուղիղ ընթացքի մը հետեւած չէ հանդէպ Իտալիոյ։ Մեծ տպաւորութիւն գործած է Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պարտութիւնը որ շատ ծանր կը նկատուի, մանաւանդ Անգլիոյ զինուորական ազդեցութեանը համար։

Հոլանտայի մէջ, — Լա Հէյէն կը գրեն Տէպայի.

«Թրանսվալի ի նպաստ ցոյցերը ամէն օր իրարու կը յաջորդեն և զանազան ձեւերու տակ կը յայտնուին։ Ամսթէրտամի մէջ Ծնունդին ներկայացում մը պիտի տրուէր, խաղին անունն էր «Թրանսվալի ոսկի հանքերուն համար»։ Քաղաքապետութիւնը պահանջեց որ խաղը նախապէս իրեն հաղորդուի, քննեց և տեսաւ թէ տեսարան մը կայ, ուր Պօէրները անգլիական դրօշը կ'այրեն և ոտնակոխ կ'ընեն։ Ուստի որոշեց որ այդ տեսարանը եթէ չփոխուի, ներկայացումը բացարձակապէս պիտի արգիլուի։ Հեղինակը ու Թատրոնին տնօրէնը այդ սպառնալիքին առջեւ, հաւանեցան նոյն տեսարանը վերցնել, որով արտօնութիւն ստացան և խաղը քանի մը օրէն պիտի ներկայացուի։ Յաջողութիւնը հիմակուընէ ապահովուած է, մանաւանդ որ մէկ տեսարանին փոփոխուիլը աւելի գրգռած է հանրութեան հետաքրքրութիւնը։ Պատկերհան մը օրինակեր է Պռիւսելի թանգարանին մէջ գտնուած նկար մը որ Նափոլէոնը կը ներկայացնէ շրջապատուած դժոխային բոցերէ և կիներէ որոնց ամուսինները ու զաւակները մեռած են պատերազմներու մէջ և որոնք անոնց մարմինն արիւնոտ կտորները կը ներկայացնեն։ Պատկերհանը Նափոլէոնի գլուխին տեղ դրեր է Պ. Չէմպըրլէնի գլուխը։ Լրագիր մը այդ նկարը ցուցադրած է, հասոյթը յատկացնելով Թրանսվալցիներուն։ Այցելուները կը վճարեն հոն և դրամը անձրեւի պէս կը տեղայ։ Անգլիոյ գաղթային նախարարը իմանալու է թէ ի՛նչ կ'ըսէ այդ ամբոխը։»

Ուաշինկթընէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ հանրապետական երեսփոխան մը բանաձեւ մը ներկայացուցեր է Մ. Նահանգաց Երեսփ. Ժողովին, յայտարարելով որ հարաւային Ափրիկէի մէջ պատերազմի վիճակ կը տիրէ՝ միջազգային օրէնքներուն համաձայն, թէ կը բողոքուի այն եղանակին համար որով Անգլիա կը վարէ պատերազմը, թէ արտօնութիւն կը տրուի Նախագահ Պ. Մաք Քինլիի, ամէն միջոց ձեռք առնել, որպէս զի պատերազմի միջազգային օրէնքները յարգուին և պատուաւոր հաշտութիւն մը կնքուի։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 10 դեկտ. — Մոտտէր-Ռիվըրէն դեկտ. 17 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի. — «Թշնամութիւնները բոլորովին դադրած են։ Պօէրները իրենց զինուորները կ'աւելցնեն և ամրութիւնները կը զօրացնեն։»

—Տէյլի Մէյլ վերապահութեամբ զրոյց մը կը յիշէ թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր, բուռն ճակատամարտէ մը ետքը, անցեր է Թուկէլա գետը. Նաեւ ուրիշ զրոյց մը թէ Լորտ Միթուընի հաղորդակցութիւնը՝ Օռանժ-Ռիվըրի հետ՝ խզուեր է։ Այս լուրերը շատ հաւանական չեն նկատուիր։ Պատերազմական նախարարը ո՛չ կը հերքէ և ոչ ալ կը հաստատէ այդ զրոյցները։

Նաուբօրթէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Պօէրներու Թնդանօթաձիգները, անցեալ ուրբաթ, ռմբակոծեր են Վալքոբի վրայ գտնուած անգլիական դիրքը որ այդ պատճառով քիչ ետքը պարպուեր է։ Անգլիական Թնդանօթաձիգները ու հեծելազօրքերը Առունտէլ քաշուեր են։

Պերլին. — Լրագիրները կը հրատարակեն Լոնտոնէն առնուած հետեւեալ հեռագիրը. Ֆրէնչ զօրավարին կողմէ հիւսիսային երկաթուղիի գիծը քանդուելէ և Մոտտէր-Ռիվըրի հիւսիսային եզերքներուն տիրող բոլոր դիրքերը Պօէրներուն կողմէ գրաւուելէ ետքը, Լորտ Միթուըն դեկտ. 15ին փորձեր է դէպ ի հարաւ առաջանալ։ Լորտ Միթուըն ետ մղուեր և չորս կողմէն պաշարուեր է։ Օռանժ-Ռիվըրի հետ հեռագրական ու երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները խզուեր են։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ. — Վիեննայէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն օրը գումարուած նախարարաց Խորհուրդին մէջ պիտի որոշուի եղեր առժամեայ դահլիճ մը կազմել, գլխաւորաբար պաշտօն ունենալով հոգալ տէրութեան պէտքերը՝ կայս. հրամանագիրներով՝ հիմնուած սահմանադրութեան 14րդ յօդուածին վրայ որուն համար արդի դահլիճը՝ Քլարի կոմսին նախագահութեամբ՝ խոստացած էր թէ պիտի չգործածէ։ Խորհրդարանին յետաձգումը անխուսափելի կը նկատուի։

—Նախարարները երեքշաբթի կէս օրէն ետքը գումարուեցան՝ կայսեր նախագահութեամբ։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց նախարարապետ Քլարի կոմսին։ Առայժմ կացութիւնը անփոփոխ կը նկատուի։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ. — Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կը հերքէ այն լուրերը թէ Գերմանիոյ կայսրը յառաջիկայ գարնան Հռոմ պիտի երթայ և թէ Սան Ռեմոյի մէջ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Անգլիոյ թագուհիին հետ։

ՊԱՐՈՆ ՖՈՆ ՊՐԱՈՒՆ. — Աւստրիոյ պետական խորհրդական և կայսեր դիւանապետ Պարոն ֆոն Պրաուն հանգստեան կոչուած ըլլալով, Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը ականակուռ Լէօբոլտ պատուանշանը շնորհեր է անոր։ Պարոն ֆոն Պրաունի պիտի յաջորդէ Պէլկրատի աւստրիական դեսպան Շիէսլ ֆոն Բէրսթով ասպետը։

Պ. ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ, նամակ մը գրելով նախարարապետ Պ. Վալտէք Ռուսոյի, պահանջեր է հաղորդել իր դատին պարութեան։

ՍԵՐՊԻՈՅ Թագաւորը ուրբաթ օրը Վիեննա պիտի հասնի և երեք օր պիտի մնայ։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը սեղան մը պիտի տայ ի պատիւ Ալեքսանդր Թագաւորին։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. — Սպանիոյ Խորհրդարանին մէջ նախարարապետ Պ. Սիլվէլա հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ բոլորովին անհիմն է այն լուրը որուն համաձայն Սպանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ դաշնակցութիւն մը պիտի կնքուի, Սէուտա Ռուսիոյ թողելու պայմանով։ «Ո՛չ հիմա, յարեց նախարարապետը, և ոչ ալ բնաւ երբեք Սպանիա պիտի չհրաժարի Ափրիկէի մէջ իր ունեցած ստացուածքներուն ոչ մէկէն։»

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Գերման լրագիր մը յօդուած մը հրատարակելով Եւրոպայի ընդհանուր կացութեան վրայ, ի մէջ այլոց կ'ըսէ. — «Անգլիա, շնորհիւ Իտալիոյ հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւններուն, և իր առեւտրական բարգաւաճման համար Գերմանիոյ հետ կնքուած խաղաղասէր համաձայնութեան, պարագաներու բերմամբ մօտեցած է Երրեակ Դաշնակցութեան, առանց ս և է դաշնագրութեամբ կապուելու այս վերջինոյն։ Մէկ կողմ թողլով Պ. Չէմպըրլէնի ճառին պարունակած չափազանցութիւնները, Գերմանիոյ կացութիւնը յստակ կ'երեւայ ազգերու ներդաշնակութեանը մէջ։ Անգլիոյ մամուլը քիչ մը տհաճութիւն ցոյց տուաւ թէ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը իր ճառին մէջ այնչափ համակրական կերպով չէ խօսած Գերմանիոյ և Անգլիոյ յարաբերութեանց վրայ. սակայն այդ տհաճութիւնը առաջ եկած է այն չափազանցուած յոյսերէն որոնք յայտնուած էին՝ Վիլհէլմ Բ.ի Անգլիա կատարած ուղեւորութեանը միջոցին։ Այդ պարագան էր որ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը պարտաւորեց աւելի զգոյշ լեզու մը գործածելու իր ճառին մէջ։»

Պ. ՆՈՒՄԱ ՏՐՈԶԻ ՄԱՀԸ. — Զուիցերիոյ դաշնակցութեան նախկին նախագահ Պ. Նումա Տրոզ անցեալ ուրբաթ մեռեր է։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ սովին պատճառով կացութիւնը հետզհետէ կը ծանրանայ։ Երկու միլիոնէ աւելի մարդ կարօտ վիճակի մէջ ըլլալով օրական նպաստ կը ստանան տեղական կառավարութենէն։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Հոնկ-Քոնկէն ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը մինչեւ հիմա ամերիկեան աղբիւրէ հաղորդածներէն բոլորովին տարբեր տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Փիլիպպեանց կացութեանը վրայ։ Ահաւասիկ այդ հեռագիրը.

«Պիկանի մէջ Փիլիպպեանց զինուորները՝ Թինիօ զօրավարին հրամանատարութեամբ, գերի բռնեցին երկու հարիւր Ամերիկացիներ։ Փիլիպպեանց բնիկները ամէն ատենէ աւելի որոշած են կռուիլ, անկախութիւն ձեռք բերելու նպատակով։ Տեղական բանակը փոքր խումբերու բաժնուած է, որպէս զի թշնամութիւնները և փոքր ընդհարումները միշտ շարունակուին։ Գրեթէ Մանիլայի շատ մօտը, երկաթուղիի գիծէն 50 մէթր հեռաւորութեամբ, ճակատամարտներ կը կատարուին։ Ամերիկացիները ինչ որ շահեցան արշիպեղագոսին հիւսիսային կողմը, կը կորսնցնեն հարաւային կողմը, այնպէս որ կացութիւնը կայուն վիճակ մը ստացած է։ Սպանիացի գերիները Ակուինալտոյի հրամանագրով ազատ արձակուեցան։ Բընիկները, Ամերիկացիներուն ներկայութեանը, համակրական եռանդագին ցոյցեր կ'ընեն Ակուինալտոյի և Պրաւեանի համար։ Օթիս զօրավարը խիստ գրաքննութեան մը ենթարկած է տեղական մամուլը. պատերազմի լուրեր պարունակող և Մանիլայէն ղրկուած հեռագիրները նըպատակաւոր են և ընդհանրապէս չեն պարունակեր Փիլիպպեանց բնիկներուն նպաստաւոր լուրերը։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ Խորհրդարանին նստաշրջանը բացուելէն ի վեր Ուաշինկթընէն անգլիական թղթակիցներու կողմէ ղրկուած հեռագիրները այնպէս հաւատացնել կու տան թէ Նախագահ Պ. Մաք Քինլի՝ երկրին ստացուածքները ընդարձակելու քաղաքականութեանը ոյժ պիտի տայ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը։ Նոյն իսկ ծանուցուեցաւ թէ կարգ մը հանրապետական երեսփոխաններ ալ համակարծիք են այդ քաղաքականութեան։ Այս վերջինները աւելի փափաքող են իրենց երկրագործական բերքերուն, մանաւանդ բամպակին համար սպառման կեդրոններ ձեռք բերելու։

—Ծերակոյտը 20ի դէմ 41 ձայնով մերժեց հարցապնդում մը թէ Փիլիպպեանց մէջ չէ՞ պատահած այն տեսակ պարագայ մը ուր ամերիկեան զինուորները պաշտպանած ըլլան Փիլիպպեանց դրօշը։ Այդ քուէն ցոյց կու տայ թէ Մ. Նահանգաց կառավարութեան կողմէ Փիլիպպեանց համար որոշուած քաղաքականութիւնը ստուար մեծամասնութեան մը հաւանութիւնը կը վայելէ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Նախարարաց Խորհուրդը, անցեալ շաբթու, Պ. Լուպէի նախագահութեամբ գումարուած նիստի մը մէջ նկատողութեան առաւ ֆրանսական բոլոր գաղթավայրերը ընդծովեայ հեռագրաթելերու միջոցաւ ուղղակի մայր հայրենիքին հետ հաղորդակցութեան մէջ դնելու ծրագիր մը, զոր ներկայացուցած էր առեւտրական նախարարը։ Նախարարաց Խորհուրդը ելմտական նախարարութեան յանձնեց տեղեկագիր մը պատրաստել թէ այդ գիծերուն շինութիւնը ու շահագործումը պէտք է ուղղակի կառավարութի՞ւնը կատարէ թէ ընկերութեան մը յանձնուի։ Նկատողութեան առնուեցաւ նաեւ գաղթային նախարարութեան վարկ մը բանալու խնդիրը, գաղթավայրերու հեռագրական ցամաքային թելերը բարւոքելու համար։

ՉԵԽԵՐԸ. — Վիեննայէն կը գրեն շաբաթ օրուան թուականով.

Երիտասարդ Չեխերը երէկ ալ շարունակեցին իրենց խափանարար ընթացքը՝ աւստրեւհունգարական պետական պայմանադրութեան յանձնաժողովին մէջ, ինչպէս ըրած էին ելմտացոյցի յանձնաժողովին մէջ։ Այս անգամ աւելի յամառեցան, որով աղմկալից վէճեր ունեցան Գերմաններուն հետ։ Նիստը պահ մը ընդհատուելէ ետքը նորէն սկսաւ, Գերմաններուն պահանջումովը։ Գրեթէ ամբողջ նիստը գրաւեց Բրակայի երեսփոխան Պ. Քաֆթանի չեխերէն երկար մէկ ճառը զոր յաճախ ծափահարեցին Երիտասարդ Չեխերը։ Երէկուան միջադէպերէն և տրուած քուէներէն բացորոշապէս կ'երեւայ թէ Երիտասարդ Չեխերու մեծամասնութիւնը խզուած չէ, այլ ընդհակառակը, անդամներուն մեծամասնութիւնը, մանաւանդ Պոհեմիոյ աւատական մեծ կալուածատէրերը և կաթոլիկ Գերմաններ ոչ միայն կը հաւանին Չեխերու խափանարար ընթացքին, այլ նոյն իսկ կը նպաստաւորեն։ Այս պարագաներուն մէջ յայտնի կ'երեւայ թէ Երիտասարդ Չեխերը պիտի յաջողին արգիլել հունգարական պետական պայմանադրութեան և աւստրիական ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը. նաեւ մինչեւ տարեգլուխ տապալել Քլարի կոմսին նախարարութիւնը և իբր փոխարինութիւն ձեռք անցընել լեզուներու հրամանագրին ետ առնուիլը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՐԹՈՒԿԱԼ. — Ափրիկէի արեւմտեան ծովեզրէն վերջին անգամ Լիզպոնա հասած թղթատար շոգենաւը ծանր լուր մը բերեր է Մոսամէտէսէն որ նաւահանգիստ մըն է Անկոլայի հարաւային կողմը, Պորթուկալի ստացուածք։ Զրոյց կար թէ Տամարալանտէն եկած Գերմաններու խումբ մը, նոյեմբերի սկիզբները, անցած է Քունէնէ գետը, որ Պորթուկալի և Գերմանիոյ գաղթավայրերուն սահմանագլուխն է։ Այդ խումբը, զինեալ վիճակի մէջ, Անկոլայի երկիրը մտած է, մինչեւ Հըմպէի կեդրոնը։ Այն միջոցին երբ կարեւոր դէպքեր կը պատահին հարաւային Ափրիկէի մէջ և երբ այդ տեղերու աշխարհագրական քարտէսին փոփոխութիւնը հաւանական կ'երեւայ, արեւմտեան Ափրիկէէն առնուած այդ լուրը յուզում և մտահոգութիւն կը պատճառէ Պորթուկալի մէջ։ Թէեւ պաշտօնապէս հերքուած չէ, սակայն հաստատուած կ'երեւայ, որովհետեւ Լիզպոնայի ծովային նախարարը կը խոստովանի այդ լուրին ստոյգ ըլլալը։ Միւս կողմէ տարօրինակ կ'երեւայ նախարարին տուած հետեւեալ տեղեկութիւնը. Գերմանացի հարիւրապետ մը, զինեալ չորս մարդերով, մտեր է Պորթուկալի ստացուածքին մէջ, ուր ծանուցեր է Հումպէի հրամանատարին թէ բազմաթիւ զօրախումբի մը հետ պաշտօն մը ունենալով Քունէնէ գետին ձախ եզերքին վրայ, պարապ ժամերը կ'ուզէր որսորդութեամբ անցընել. ուստի եկած էր արտօնութիւն խնդրել որսալու Պորթուկալի ստացուածքին մէջ որ Գերմանականէն աւելի կը պարունակէ։ Գերման հարիւրապետը ըսեր է նաեւ թէ այդ կողմի բնիկներէն վախնալուն համար է որ թէ՛ ինք զինուած և թէ՛ իրեն հետ զինեալ մարդեր առած է։ Լիզպոնայի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ և Պորթուկալի միջեւ հիմա ամէն ատենէ աւելի լաւ յարաբերութիւններ կան և թէ հարկ չկայ վրդովիլ այն միջադէպին առթիւ հրապարակ հանուած զրոյցներէն։

ԼՈՐՏ ՉԱՐԼՍ ՊԵՐԷՍՖՈՐՏ երկրորդ հրամանատար կարգուեցաւ Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժնին։ Լորտը հրաժարած է երեսփոխանական պաշտօնէն և յունուար 12ին պիտի ձեռնարկէ իր նոր պաշտօնին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ռուս փոխդեսպանը ապաքինած ըլլալով, անկողինէն ելեր և վերսկսեր է իր սովորական զբաղումները։

Լոյս տեսաւ
ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻՈՅ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔԸ
456 երես, 16 պատկերով եւ 2 քարտէսով
Երկու գիրքի բաժանորդագինն է 10 ֆրանք, մէկ գիրքինը 5 ֆրանք։
Հասցէն՝ E. Lalayantz (Caucase) Séminaire Nersissian. 3—3

ԱԶԳ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ
Օսմ. մաքսային 5 առ 100 տոկոսաբեր պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 15 կտրոնները (որոնց պայմանաժամը լրացած է 1894 յունուարին եթէ գանձուելու համար ներկայացուած չըլլան մինչեւ յառաջիկայ դեկտեմբերի վերջը, պիտի ջնջուին։
Կ. Պոլիս, 9 դեկտ. 1899 6—8

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ արքունի շինութեանց վարչութեան առաջին քարտուղար Օսման էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Հէրէքէի գործարանին վաճառատան քարտուղար Տիոնեան Սիրուն էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Քաղաքապետութեան երկրաչափական դիւանին տնօրէն Իպրահիմ պէյի։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, նոյն օրուան առտուն երաժշտական քանի մը ընկերութիւններ կայս. գոմիսէրութեան պաշտօնարանը երթալով Համիտէ քայլերգը նըուագեր և իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցեր են։ Ժորժ էֆ. Հարֆուշ, որ ի բացակայութեան Նէճիպ Մէլհամէ էֆ.ի առժամաբար կը վարէ գոմիսէրութեան գործերը, ընդուներ է Սոֆիայի հիւպատոսական մարմնոյն շնորհաւորութիւնները։ Կէս օրէն ժամ մը առաջ Միւֆթի Պէլալ էֆ. իր քարտուղարներուն և իսլամ երեւելիներուն հետ գոմիսէրութեան պաշտօնատունը երթալով, շնորհաւորութիւնները յայտներ և խնդրեր է Հարֆուշ էֆ.էն որ իրենց հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը և շնորհաւորութիւնները մատուցանէ յոտս կայս. գահոյից։ Այս առթիւ միւֆթին բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար և ներկաները երեք անգամ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեր են։ Կայս. գոմիսէրութիւնը առտուն չքաւորներուն և դրամ բաշխեր է, նաեւ գումար մը յանձներ է միւֆթիին, կարօտ իսլամներուն բաշխուելու համար։ Կէս օրին գոմիսէրութեան պաշտօնարանին մէջ սեղան մը տրուեր է որուն մասնակցեր են միւֆթին, քարտուղարները և գոմիսէրութեան պաշտօնեաները։ Գիշերը շքեղապէս լուսազարդուեր է գոմիսէրութեան պաշտօնարանը։ Նորէն սեղան մը տրուեր է, որուն մասնակցեր են նախարարապետը, Ֆէրտինանտ իշխանին առաջին քարտուղարը և ուրիշներ։ Նախարարապետ Պ. Իվանչով բաժակ պարպեր է Վեհ. Սուլթանին կենացը։ Բոլոր ներկաները «կեցցէ»ներով պատասխաներ են։ Գոմիսէրութեան առաջին քարտուղար Հարֆուշ էֆ. ալ Ֆէրտինանտ իշխանին և նախարարապետին կենացը բաժակ պարպեր է։ Մինչեւ կէս գիշեր նուագեր է զինուորական նուագածուներու խումբը։ Պարահանդէս չէ տրուեր, Նէճիպ Մէլհամէ էֆ.ի և Տիկին Մէլհամէի բացակայութեանը պատճառով։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ յունական եկեղեցիին մէջ, երեքշաբթի օրը, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեր են։ Յետոյ հանդէսներ կազմակերպուելով, զանազան լեզուներով ճառեր արտասանուեր և բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

ՍԱՄՈՍ կղզիին մէջ, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը, իշխան Քոսթաքի պէյ շնորհաւորութիւններ ընդուներ է։ Իրիկուան ալ շքեղ լուսավառութիւններ կատարուեր են։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք հիւպատոսական, առեւտրական ու նաւագնացութեան պայմանագրութիւններուն առթիւ տրուած տեղեկութիւններուն համար Սէրվէթ ըսելէ յետոյ թէ ստոյգ չեն, կը յարէ. — «Յայտնի է թէ հաշտութեան վերջնական դաշնագրութեանց համաձայն որոշուած էր նախ հիւպատոսական պայմանագրութիւնը կնքել և յետոյ նաւագնացութեան ու առեւտրական պայմանագրութիւնները։ Այդ մասին երկու տարի պայմանաժամ որոշած էր հաշտութեան դաշնագրութիւնը։ Այդ պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, հարկ դատուած էր զայն նորոգել։ Կատարուած բանակցութեանց վրայ, հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովին օսմ. պատուիրակները հաւանած են որ այդ պայմանաժամը մինչեւ յունիս երկարի։ Կայս. Իրատէ մը այդ կարգադրութիւնը վաւերացուցած ըլլալով, արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ հաղորդուած է հելլէն կառավարութեան և խառն յանձնաժողովին օսմ. ու հելլէն պատուիրակներուն։ Կայս. կառավարութիւնը հրահանգ տուած է որոնց որ անկ է թէ օսմ. և հելլենական ծովեզերքներու միջեւ հելլէն շոգենաւերը ի՛նչ եղանակով պիտի երթեւեկեն և թէ օսմ. պաշտօնեաները այդ շոգենաւերուն նկատմամբ ի՛նչ գործառնութիւններ պիտի կատարեն։ Նաեւ ծանուցեր է որ այդ հրահանգը պիտի գործադրուի մինչեւ յունիս։»

ՄԵԿՆՈՒՄ. — Ֆէրիք Մէհմէտ Ալի փաշա, առջի օրը, Միտիլլի ուղեւորեցաւ Մախսուսէի Պրուսա շոգենաւով։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ դեսպանը ու Տիկին Քալիչէ առջի իրիկունը սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Ռուսիոյ, Հոլանտայի ու Շուէտի դեսպանները, պուլկարական գործակատարը և դեսպանատանց պաշտօնատարներ։

ՍԷՆ ԼԵՐԱՆ իշխանը Տանիլօ պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաչէվի, ընդհանուր հիւպատոս Պ. Լիկովսքիի և առաջին թարգման Պ. Մաքսիմովի։ Երկրորդ աստիճանը՝ առաջին քարտուղար Պ. Սէքէլովի, երկրորդ

Թարգման Գ. Մայքովի, Թէրէց Թնդանօթակիրին հրամանատար Գ. Էմիրցքիի և Քօյֆիս պահականաւին հրամանատար Գ. Սոլովիէվի։ Նաև երրորդ ու չորրորդ աստիճանները՝ նոյն դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաներուն։

ՄԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՒՆ անցեալ ամսուան հասոյթը եղաւ 164,000 օսմ. ոսկի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական առեւտրական սենեակին վարչական Խորհուրդը առջի օրը գումարուեցաւ Գ. Էվէնիրէսի նախագահութեամբ։ Նախագահը յայտարարեց թէ Աթէնք գտնուած ատենը խնդրեր է հելլէն կառավարութենէն աջակցիլ Թուրքիոյ մէջ հելլենական վաճառականութեան՝ և թէ իր այդ դիմումներուն վրայ հելլէն կառավարութիւնը որոշեր է առեւտրական կցորդ մը կարգել Կ. Պոլսոյ դեսպանատան համար նաև տարեկան երկու հազար Ֆր.ի նպաստ մը։ Առեւտրական Սենեակին վարչական Խորհուրդը որոշեր է որ Սենեակին պատուակալ նախագահը ըլլայ ոչ թէ Կ. Պոլսոյ ընդհանուր հիւպատոսը, այլ դեսպանը և անոր բացակայութեանը՝ ընդհանուր հիւպատոսը։

ԽՈԼԵՐԱ. — Պասրայի կուսակալութիւնը չորեք օրուան թուականով կը հեռագրէ Ներքին գործոց նախարարութեան թէ Նահանգին կեդրոնին, Ամարէի ու Հէյի մէջ, քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղը որոշած է թէ մինչեւ որ մայրաքաղաքիս թատրոններուն համար վերջնական որոշում մը տրուի, այսինքն Պայրամէն ետքը, թատրոնի հիմնուած շէնքերուն թերի կողմերը լրացուելով, այնպէս արտօնութիւն տրուի ներկայացումներու համար։ Բ. Դուռը այս որոշումը հաղորդած է ձեռնհաս պաշտօնարանին։

ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐԸ. — Տանուցուեցաւ թէ Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առած է Քաղաքապետութեան տեղեկագիրը թէ Կ. Պոլսոյ Թրամուէյի Ընկերութիւնը չի գործադրեր իր յանձնառութիւնները։ Պետական Խորհուրդը որոշեց թէ մինչեւ որ նոյն Ընկերութեան ընդհանուր գործառնութեանցը մասին որոշում մը տրուի, Ընկերութեան ծանուցուի որ որոշեալ պայմանաժամի մը մէջ պարտաւոր է նորոգել իր գիծերուն անցած տեղերու սալայատակները, և եթէ չհամակերպի, Քաղաքապետութիւնը արտօնուի գործադրել իր պաշտօնական իրաւասութիւնը, ինչպէս նշանակուած է պայմանագրութեան մէջ։ Այդ իրաւասութիւնը իրաւունք կու տայ Քաղաքապետութեան արգիլել Թրամուէյի կառքերուն երթեւեկութիւնը։

—Սապահ կ'իմանայ թէ մէկ շաբթուան պայմանաժամ տուած է Թրամուէյներու Ընկերութեան, և այդ պայմանաժամը աւարտելուն պէս Թրամուէյի կառքերը կայս. կառավարութեան կողմէ պիտի գրաւուին և անոր հաշուոյն պիտի բանին։ Մէկ երկու Ընկերութիւններ կայս. կառավարութեան դիմելով, արտօնութիւն խնդրած են Թրամուէյներու շահագործումը ստանձնելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը գրեց ծովային Նախարարութեան որ Թղթատարական պայուսակները փոխադրող կառքերը ու պաշտօնեաները երբ կամուրջէն անցնին, դրամ չվճարեն, ինչպէս կ'ըլլայ կառավարական ուրիշ պաշտօնարաններու կառքերուն համար։

ՎԱՌԵԼԱՓԱՅՏ. — Գասթէմունիի անտառներու քննիչը հեռագրած է թէ առջի օրը առագաստանաւով մը 2500 չէքի փայտ ճամբայ հանուած է դէպ ի Կ. Պոլիս. թէ ուրիշ նաւահանգիստներու մէջ օդերու շտկուելուն կը սպասուի. թէ Պոլուի անտառներու քննիչը որ Էրէյլի ու Տիւզճէ գացած է, ամէն օր 500 չէքի փայտ կը ղրկէ ծովեզերք և թէ օդերը բացուելուն պէս անոնք ալ ճամբայ պիտի հանուին դէպ ի Կ. Պոլիս։ Անտառներու և հանքերու նախարարութիւնը այս տեղեկութիւնները հաղորդած է քաղաքապետութեան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ժողովը նկատողութեան առած է ծրագիր մը, որով կ'առաջարկուի թէ բոլոր բժիշկները պարտաւոր ըլլան ամէն ամիս Թաղապետական բժիշկներու և եթէ չգտնուի, կառավարական պաշտօնեաներուն տեղեկագիր մը տալ իրենց տեսած ու դարմանած սովորական և տարափոխիկ հիւանդութեանց վրայ։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ շրջակայ Գարուտաղի եւ Գարաստաղի մէջ տեղը փարոս մը պիտի դրուի։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան ու օսմանեան ձեռնհաս պաշտօնարանին միջեւ բանակցութիւններ պիտի կատարուին քննելու համար կարգ մը անձանց ձեռքը գտնուած թափուր սէնէտները։ Այդ անձերը կը պնդեն թէ Թեսալիոյ մէջ գտնուած արքունի հողեր իրենց սեփականութիւններն են։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ. — Իսքէչէի մէջ պատահած ողողումներուն վրայ առնուած նորագոյն լուրերու նայելով, անցեալ հինգշաբթի գիշեր երեք ժամ շարունակ տեղացած յորդահոս անձրեւէն գետակները յորդելով մեծամեծ վնասներու պատճառ եղեր են։ Քաղաքին մէջ հեղեղներ քշեր տարեր են իսլամի մը ու քրիստոնեայի մը տուները և Րիւշտիէ վարժարանին ու Հաճի Իմամ խանին կէսը։ Այս վերջին շէնքը վեց հարիւր ոսկիի վնաս մը ունի։ Երկու մեծ կամուրջներ ալ փլեր են։

ՏԷՐՎԻՇ ՓԱՇԱ, հրամանատար ոստիկան-զինուորներու Պրուսայի Նահանգին, կիրակի օրը մեռեր է։ Տէրվիշ փաշա ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԷՆ կարգ մը յոյն վաճառականներ արտաքսուեր են, անգլիական հպատակ ըլլալնուն համար։ Ասոնք Իզմիր հասած են և կը պատմեն թէ Թրանսվալցիները տմարդի կերպով կը վարուին արտաքսուած անգլիական հպատակներուն նկատմամբ։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ. — Մաքսային պաշտօնեաները երէկ Իսմայիլ անուն մարդ մը ձերբակալեցին որ Օտեսայէն եկած էր և մեծարժէք նիւթեր մաքսէն փախցնելու կ'աշխատէր։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպանատան խորհրդական Ապտիւլհագ Համիտ պէյ երէկ Լոնտոնէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ Նախորդ դեսպան Պարոն Վան տէր Սթալ Վան Բիէքէլ այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարար Հասան փաշա Թէրսանէի գործարանները այցելելով հրահանգ տուեր է փութացնել նաւային շինութիւնները։

ԺԱՆՏԱԽՏԻ ՇԻՃԱԴԵՂԸ — Միքրոպագիտական աշխատանոցին տնօրէն տոքթ. Նիքոլի վարչութեան տակ մայրաքաղաքէս դուրս տեղ մը աշխատանոց մը պիտի հաստատուի ժանտախտի դէմ շիճադեղ պատրաստելու համար։

ՇԱՏԱԿԵՐ. — Երէկ առտու Ռուսճուքցի Զէյնէլ շատակերութեան ծայրայեղ աստիճանին հասեր է Պոլսոյ Նշանճը Մէհմէտ Բաշա Թաղը Աչըք Շէվքիի խանութին մէջ։ Զէյնէլի կերած կերակուրներն են. վեց պնակ պիլաւ, երկու խոշոր պնակ էքմէք գատայիֆ՝ և մէկ օխա պաղլավա։ Ասոնց վրայէն ալ երեք խոշոր գաւաթ պողա խմեր է։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ դեսպան Գ. Շթրաուս երէկ իրիկուն մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս երեք ամսուան արձակուրդով։ Գ. Լոյտ Կրիքըմ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

ՔԻՒՉԻՒԿ ՉԷՔՄԷՃԷԻ երկրագործական պանքայի սնտուկին հաշուակալութեան քարտուղար Թահսին էֆ. կ'ըսէ Սապահ, դրամ իւրացուցած ըլլալուն համար, պաշտօնէ դադրեցուցեր և փոխանորդաբար անոր յաջորդեր է կեդրոնական վարչութեան քարտուղարներէն Վասըֆ էֆ.։

Գ. ՖԷՐԺԷ, Հանրային պարտքի վարչական Խորհրդին Ֆրանսական պատուիրակը, այսօր Բարիզ կ'ուղեւորի և երեք շաբաթէն մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ԱՅՏԸՆԻ երկրաշարժէն վնասուածներուն նպաստելու նպատակով նահանգին կուսակալին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը մինչեւ հիմա 771,913 ղրուշ հաւաքած է։ Այս շաբթու ալ վեց հազարէ աւելի ատաղձ ղրկուած է երկրաշարժէ արկածեալ տեղերը։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնէն առնուած մասնաւոր լուրեր կը ծանուցանեն թէ մետաղներու և մանաւանդ անագի գիները ինկած են։ Ատոր պատճառ կը համարուի Լոնտոնի մէջ մետաղի գործ ընող մեծ վաճառատան մը սնանկութիւնը՝ յիսուն հազար անգլիական ոսկիի բացով։

—Լոնտոնէն կը գրեն թէ Նորթհըրն Պանք դրամատունը դադրեցուցեր է իր վճարումները։

ՁԷԹԸ. — Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ ձէթը, որ անցեալ տարի քիչ էր, այս տարի ալ նոյն վիճակին մէջ կը գտնուի, որով գինը շատ պիտի բարձրանայ։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի պատժական ճիւղը երէկ մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Նիքոլա անուն մարդ մը, առանց արտօնութեան վիճակահանութիւն կազմակերպած ըլլալուն համար։

ԷՐԷՆՔԷՕՅԻ մէջ, առջի գիշերը, Բէհլիվան Գահրաման, Հասան ու Շէրէֆ արբենալու ատեն մէջերնին կռիւ մը ծագեցաւ և զիրար վիրաւորեցին ծանրապէս։ Ոստիկանութիւնը իմանալով երեքն ալ ձերբակալեց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Պանքէ փողոցին մէջ առջի գիշերը Նուրի անուն կեսարացի մը Լուճիի տունը մտաւ գողութեան համար, սակայն ձերբակալուեցաւ։

ՑՈՒՐՏԷՆ ՍԱՌԱԾ. — Առջի գիշերը Ղալաթիոյ Խրիսթոս եկեղեցիի փողոցին մէջ Սթէֆան անուն աւստրիացի մը գինով վիճակի մէջ պառկած ըլլալով, ցուրտէն սառելով մեռեր է։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Բարիզ բեռցած և Պաթումէն եկող առագաստանաւի մը նաւապետը՝ Քոնսթանթին երէկ, Գավագի առջեւ, մակոյկով քարանթինա գացած միջոցին, օդին սաստկութենէն մակոյկը շրջեցաւ և նաւապետը ծովը ինկաւ, սակայն շուտով ազատուեցաւ։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ. — Աթէնքի օսմ. դեսպանատունը ելմտական նախարարութեան ղրկած է կարգ մը կեղծ դրամներ, որոնք Աթէնքի մէջ ձերբակալուած դրամանենգներու վրայէն գտնուած են։

ՄՐՑՈՒՄ

Ուքը ճճիջի-օգնականներու ընդունելութեան համար

Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ ի հրատարակութիւն.

«Այն ընտրելիները որոնք 13 14-16-17 20-21-24 և 25 թիւերը քաշած են՝ դեկտ. 27ի և 29ի (Հ. Տ.) բերանացի քննութիւնները կրելու համար կը հրաւիրուին ներկայանալ վաղը (այսօր, հինգշաբթի) Վարչութեան կեդրոնը, պաշտօնէութեան ճիւղին, իրենց նկատմամբ եղած տնօրինութիւնը իմանալու համար։

«Միւս ընտրելիները կրնան ներկայանալ յիշեալ ճիւղին, մինչեւ 19/31 դեկտ. եւ առնելու համար այն վաւերագիրները զորս կցած էին իրենց խնդրագիրներուն։»

8/20 դեկs. 1899 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ Երաժշտական Ընկերութեան երրորդ նուագահանդէսը որ տեղի պիտի ունենար այս գիշեր, յաջորդ հինգշաբթիին ձգուած է Ընկերութեան անդամներուն վայելել տալու համար տաղանդաւոր Տիկնոջ մը մասնակցութիւնը։

Տիկին Թէօտորիտէս, որ դեռ նոր հասած է մայրաքաղաքս, խոստացած է նոյն երեկոյթին համար իր մասնակցութիւնը, և հմայիչ բաղդ մը պիտի ըլլայ ընկերութեան անդամներուն, Բարիզի Քոնսէրվաթուառէն ելած այս արուեստագիտուհին լսել։

Վիշիի աժան ջուր.— Այն անձերը որոնք խնայողական պատճառներով չեն կրնար խմել Վիշիի Ջուրը՝ որ Վիշի. Սէլէսթէնի, Վիշի Կռանտ-Կոռիյի և Վիշի Օբիթալի նշանաւոր աղբիւրներէն կը հանուի, կրնան անձամբ վայրկենապէս ամենալաւ կազէօզի ջուր մը պատրաստել Վիշի Էթայի քոմբրիմէներով որոնք շատ ալ աժան են։ Գաւաթ մը ջուրի համար 3 եւ մէկ լիտր ջուրի համար 12 քոմբրիմէ կը բաւեն։ 100 քոմբրիմէ պարունակող սրուակը միմիայն 2 ֆրանք կ'արժէ, բայց պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու պահանջել Վիշի Էթայի քոմբրիմէները՝ որոնք Վիշի Էթայի նշանակը կը կրեն իրենց վրայ։ Նոյնպէս, Վիշիի բասթիլյներ ուզուած ատեն պէտք է պահանջել Վիշի Էթայի բասթիլյները։

ԱԶԴԱԳԻՐ

Քաղ. Ժողովին որոշման համաձայն, Ուսումն. Խորհուրդին ատենապետ Տոքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան և անդամներէն Տրդատ պէյ Տատեան՝ Ս. Պատրիարքէն հրաւէր ընդունեցին, ինչպէս կը յիշուի, վերստանձնելու իրենց պաշտօնը որմէ հրաժեշտ տուած էին։ Թէեւ բանասէր բժիշկը իր հրաժարականին պատճառ ցոյց տուած է, ի մէջ այլոց, Ուսումն. Խորհուրդին զուրկ մնալը Ազգ. Վարչութեան աջակցութենէն, սակայն Քաղ. Ժողովին որոշումը լռին խոստում մը կ'ենթադրէ՝ լսելու զինքը և ընծայելու հարկ եղած դիւրութիւնները։ Կը կարծենք ուրեմն որ Ուսումն. Խորհուրդը կրնայ այս խոստումէն քաջալերուիլ՝ դիմելու Քաղ. Ժողովին և իր խնդիրները անոր ուշադրութեան ներկայացնել։

Եւ արդարեւ, պէտք է լրջօրէն լսել այս խնդիրները, վասն զի արհամարհանք ու կատակ չի վերցներ մանուկներու կրթութեան գործը որուն համար այնքան զոհողութիւններ կ'ըլլան. վասն զի Ուսումն. Խորհուրդը՝ իր բովանդակ պաշտօնավարութեանը մէջ՝ անյողդողդ կամք ցոյց տուաւ յարատեւելու իր աշխատութեանց մէջ և հաստատուած կանոնները գործադրելու։ Այս յատկութիւնները ունեցող մարմին մը լուրջ բաներ միայն կրնայ ունենալ ըսելիք, և Քաղ. Ժողովը լուրջ բաները արհամարհող մարմին մը չէ բնաւ։

—Այսօր, Յղութիւն Ս. Աստուածածնի տօնին առթիւ Ազգ. Պատրիարքարանը գոց ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հայրը իր տունը կը մնայ։ Վաղը, Ն. Ամենապատուութիւնը Ղալաթիոյ Խորհրդարանը պիտի երթայ նախագահելու Խառն Ժողովին։ Այդ գումարման մէջ պիտի կարդացուի՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան եղանակին վերաբերող այն պաշտօնագիրը զոր Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Վարչութեան նախորդ նիստին որոշման համաձայն՝ պատրաստելով Տ. Վահրամ Մանկունի Սրբազանի և Ստեփան փաշային հետ խորհրդակցութեամբ՝ գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանի միջոցաւ մատոյց արդէն Դատական նախարարութեան։

Խառն Ժողովը, իր վաղուան նիստին մէջ, յիշեալ պաշտօնագրին պատճէնէն զատ՝ պիտի կարդայ նաեւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան վերաբերմամբ ասկէ առաջ իր կատարած խորհրդակցութեանց ատենագրութիւնը, որմէ ետքը պիտի զբաղի առաջնորդական ընտրութեանց խնդրովը որ յետաձգուած էր նախորդ նիստին մէջ։

Կարելի չէ՞ արդեօք որ այս առթիւ նկատողութեան առնուէր նաեւ Խարբերդի առաջնորդին կարող օգնական մը տալու և կամ այդ կարեւոր վիճակին համար ալ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ տալու խնդիրը, որուն վրայ գրեցինք երէկ։

—Նախընթաց օր, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Տ. Բարթողիմէոս և Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսները կայս. պալատ գացին և շնորհաւորութիւններ մատուցին։

—Պուլկարիոյ և Արեւ. Ռումէլիի Հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Բարթողիմէոս Վ. Պաղճեան Սոֆիայէն Շումլա գացեր է եկեղեցական ու դպրոցական գործերը աչքէ անցնելու համար։ Պաղճեան վարդապետ գոհացուցիչ գտեր է թէ՛ եկեղեցին և թէ՛ վարժարանին վիճակը։ Շումլայի ազգ. վարժարանին երկսեռ աշակերտներուն թիւը կը հասնի 200ի. յառաջիկային մանկապարտէզ մըն ալ պիտի հաստատուի եղեր տեղւոյն հայ Տիկիններուն նախաձեռնութեամբ։

—Կիւրինի առաջն. փոխանորդ Տ. Յեսու քահանան տեղեկագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, դրամական օգնութիւն խնդրելու համար տեղւոյն աղքատներուն ու կարօտեալներուն համար որոնցմէ շատեր չորաբեկ հաց մը իսկ չեն կրնար գտնել։

—Իսկէնտէրուն ալ այս պահուս քահանայի նեղութիւն կը քաշէ։ Տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը դիմեր է Պատրիարքարան և քահանայի անմիջական պէտքը շեշտելով խնդրեր է որ Այնթապի Տ. Արսէն քահանան Իսկէնտէրուն ղրկուի։ Ս. Պատրիարք Հայրը գրեց յիշեալ Թաղ. Խորհուրդին թէ պէտք է Կիլիկիոյ կաթողիկոսական տեղապահին ներկայացնէ իր առաջարկութիւնը, քանի որ Այնթապ և Իսկէնտէրուն Սսոյ թեմերն են։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ Հիւանդանոցին կարգապահութիւնը չխանգարելու համար, հիւանդաց տէրերը պարտին այցելել ի Հիւանդանոց միայն երեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի օրերը, կէս օրէն վերջ. իսկ յիմարաց տէրերը երկուշաբթի և ուրբաթ օրերը միայն, կէս օրէ վերջ։ (Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

ԼՈՆՏՈՆ. 20 դեկտ. — Բրէթորիայէն հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Քրիւկէր նախագահը տրամադիր է հաշտութիւն առաջարկել Անգլիոյ։

ԼՈՐ ՄԻԹՈՒԸՆԻ ՁԱԽՈՂՈՒԱԾԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Այսօր ստացուած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Լորտ Միթուընի զօրաբաժինը բոլորովին անշարժութեան դատապարտուած է։ Կացութիւնը ծանրակշիռ է։ Նոթալի մէջ զինուորական գործողութիւնները դադրած են։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Տպաւորութիւնները նուազ յուսատես էին։ Գնումներ կատարուեցան, որոնք քիչ մը բարւոքեցին հարաւ-ափրիկեան արժէթուղթերուն գիները։ Ռանտ Մինը 1 ու կէս ոսկի բարձրանալով եղաւ 31 50։

ՊՈՒԷՐՆԵՐՈՒՆ ՈՒԺԸ

ԲԱՐԻԶ — Պատերազմի դաշտը գտնուող Թրանսվալցի, Օռանժցի, Աֆրիքանտէր և Հոլանտացի զինուորներուն ընդհանուր թիւն է հարիւր քսանըհինգ հազար։

ՍԸՐ ՀԷՐՊԷՐԹ ՉԷՐՄՍԱՅՏ

ԼՈՆՏՈՆ —Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանատան նախկին զինուորական կցորդ Սըր Հէրպէրթ Չէրմսայտ զօրավարը հրամանատար կարգուած է 14րդ կիսաբաժնին 7րդ զօրաբաժնին որ հարաւային Աֆրիկէ պիտի ղրկուի։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պատերազմական պաշտօնարանը ազդու կերպով կ'աշխատի զէնքի տակ կոչել պահեստի բոլոր զօրքերը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ —Գերագոյն Ատեանին այսօրուան նիստին մէջ ներկայ էր Պ. Բօլ Տէռուլէտ, առողջական վիճակը բարւոքուած ըլլալուն համար։ Պաշտպան փաստաբաններու և ընդհանուր դատախազին միջեւ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ, զանազան դատեր միացնելու մասին, մանաւանդ Պ. Տէռուլէտինը։ Ասոր վրայ Պ. Տէռուլէտ խօսք առնելով բուռն նախատինքներ ըրաւ ոստիկանութեան, Ծերակոյտին և Պ. Լուպէի դէմ։ Ընդհանուր դատախազը զայրանալով պահանջեց Ատեանէն խստիւ զսպել այս տեսակ դայթակղութիւնները։ Նիստը ընդհատուեցաւ. Գերագոյն Ատեանը դռնփակ նիստ մը կազմեց խորհրդակցելու համար։ Յետոյ նախագահը կարդաց վճիռը որով Պ. Բօլ Տէռուլէտ կը դատապարտուի երկու տարուան բանտարկութեան և Գերագոյն Ատեանին բոլոր նիստերէն արտաքսուելու։ Ատեանը վճռեց նաեւ Կէրէնի ու Տէռուլէտի դատերը իրարմէ անջատել։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ —Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ ամերիկեան Լաութըն զօրավարը սպաննուեր է Փիլիպպեանց մէջ։

ՍԱՄՈԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Սամոայի կղզիները պաշտօնապէս միացուեցան Գերմանիոյ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Խորհրդարանին նիստերը դադրեցան մինչեւ դեկտ 31։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿՑՈՐԴՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ. — Կ'ըսուի թէ Աւստրիա ու Իտալիա ալ պիտի ջնջեն Բարիզի իրենց դեսպանատուններուն զինուորական կցորդի պաշտօնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

ՊԷՐԼԻՆ — Գերմանիոյ պանքան հարիւրէն եօթի բարձրացուց իր զեղչի սակը։

ԱՏԱՊԱԶԱՐԻ ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԱՂՕՐԻՔԸ

Վերջապէ՛ս լուծուեցաւ այս խնդիրը։ Խառն Ժողով մը գումարուեցաւ նոյեմբ. 28ին նախագահութեամբ Ս. Առաջնորդ Հօր, և որոշուեցաւ աղօրիքը շինել։ Սակայն նախ խնդրոյն մէջ մտնենք ու քննենք թէ՝ ի՞նչ կ'ընենք, պիտի ըլլա՞յ ըրածնիս, թէ զուր տեղը պիտի վատնենք ստակնիս ու աշխատութիւննիս, և կամ թէ ջուրը պիտի խնայ, ինչպէս ինկած է Ֆէրիզլի գիւղին հողմաղացքը։

Ժողովին առաջին խնդիրը եղաւ սա թէ կրնա՞նք շինել, ու վերջին խնդիրը եղաւ թէ այո՛ կրնանք շինել. սակայն չըսուեցաւ թէ՝ պիտի կրնա՞նք շինել, ինչ որ ամէնէն էական կէտն է։ Թեր ու դէմ կարծիքներ փոխանակուեցան վաճառականներու և խանութպաններու կողմէ. մասնագէտի և կամ մեքենագէտի պակասը չզգացուեցաւ, թէեւ ասանկ խնդրի մը մէջ մեծ դեր ունի մեքենագէտը կամ աղօրեպանը։ Պիտի առարկեն թէ հոս կը պակսին այդ տեսակ մարդիկ. ենթադրենք թէ հոս չիկայ, միթէ կը պակսի՞ն Պոլսոյ մէջ, լաւագոյն չէ՞ր ըլլար անոնց կարծիքը առնել ու անկէ վերջը որոշում տալ։

Տարիներ առաջ Փարթիկեան Յովհաննէս աղան քաղաքս հրաւիրած է հանգուցեալ մեքենագէտ Գավաֆեան Յովսէփ էֆ.ն՝ շոգեշարժ աղօրիք մը շինել տալու ծրագրին վրայ անոր կարծիքը առնելու համար որ ժխտական եղաւ։ Ներկայ պարագային մէջ ալ մասնագէտներ և կամ աղօրեպաններ պէտք է վճռեն թէ պիտի կրնա՞նք շահիլ շոգեշարժ աղօրիք մը շինելովնիս։ Հիմակուհիմա 3 երկանաքարէն պիտի ըլլայ, ապագային 6 երկանաքարէ շինուելու ծրագրով։ Մեքենագէտներ ու աղօրեպաններ, ի սէր հանրութեան, իրենց կարծիքները թող յայտնեն հետեւեալ հարցմանց մասին.

1. Պիտի կրնա՞նք շահիլ շոգեշարժ աղօրիք մը շինելով որուն հանքածուխը պիտի ըլլայ փայտ։
2. Քանի՞ հազար ոսկիով կրնանք շինել, ամէն բան կատարեալ ըլլալու համար։
3. Օրական քանի՞ սայլ փայտ պիտի վառենք, մէկ սայլը 100 օխա հաշուելով ու գինն ալ 10 ղրշէն, թէեւ հիմա 20 ղրշ.ի կը ծախուի։
4. Տարեկան քանի՞ ոսկի ծախք պիտի ունենանք և փայտի համար որչա՞փ դրամագլուխ

Հայ արհեստաւոր մը
Ատաբազար

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	22
Ամէնէն բարձր գին	»	24	22 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	12 1/2
Ռումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	121	50
Ամէնէն բարձր գին	»	121	50
Ամէնէն վար գին	»	119	—

ԲԱՑՈՒՄ 9 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Փ. Կ.	24	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	121	37
Օսմանիյէ		411	
Ռէժի		280	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		2	34
Երկրագործական Պանքա		—	—
Սօս. Օթ. Տանմ է Վալքօռ	Ճ. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթ.		105	—
» ժուիսանս		21	—
» պարտամ.	Ֆր.	495	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
[illegible]	»	479	—
Թրանսվալ	»	53	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	25
Ռուս էմբէրիալ	»	[illegible]	20
Քրիմից	»	[illegible]	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճալիք	»	94	20
Ռուսական Թղթադրամ	Օ. Ո.	[illegible]	55

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	05
» » » չէք	»	110	30
Բարիզ » »	Ֆր.	23	12
» » » չէք	»	23	86
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 20 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց.	Ղրշ.	22	80
	) զոց.	»	22	45
» » » Բ.			46	90
» » » Գ.		»	25	70
Օսմանիէ		»	410	—
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	122	50
Օսմ. Ռէժի		»	280	—
Օսմ. Կայս. Պանքա		»	558	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		»	99	45
Քրէտի Լիոնէ		»	993	
Պանք տը Բարի		»	—	
Սուէզի բաժնեթուղթ		»	—	—
Իտալական Ռանթ		»	93	35
Սպանիական արտաքին		»	65	75
Թրանսվալ		»	47	50
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25	375
Դրամավարկ		»	63	— 1/2

ՊԷՐԼԻՆ, 20 Դեկտ.

Օսմ փոխառութիւն 1886	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	121	45
Անատ. երկթ. պարտամթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Դեկտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	120	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	121	45
Օսմ. Ռէժի	»	61	60

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներեք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

9 Դեկտեմբեր 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 773.
Ջերմաչափ 0.
Օդը ձիւնոտ :
Կէս օր. — ժամը 7.19 :

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	9
Սելանիկ	—	9
Իզմիր	—	0
Հալէպ	—	—
Էնկիւրիւ	—	—
Պրուսա	—	0
Արճանկէլ	17	—
Բեդերսպուրկ	1	—
Մոսկուա	11	—
Բարիզ	0	—
Վիեննա	6	—
Օտեսա	17	—
Սոֆիա	8	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Ալեկոծուած :

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԸՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (քըրըք, չըքըք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։
486 5—100

ՏՈՔԹ. ԽՍՔԷՆԱԶԻ

Տոքթ. Խսքէնազի, մասնագէտ աչքի, ականջի, կոկորդի և քթի հիւանդութեանց, պատիւ ունի ծանուցանել իր յաճախորդներուն թէ վերադարձած է Եւրոպա կատարած իր ուղեւորութենէն և թէ կը շարունակէ հիւանդ ընդունիլ իր տանը մէջ, Բերա, Ասմալը Մէսճիտ, Թ. 1, ամէն օր, կէսօրէն մինչեւ ժամ 4 (Ը. Ե.)։ Երեքշաբթի օրերը աղքատներուն համար առտուան ժամ 10էն մինչեւ կէսօր։ Երեքշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամ 8էն 10, (Ը. Ե.), աղքատ հիւանդները կը դարմանէ իտալական հիւանդանոցին մէջ։
2—12

ՏՈՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ
Վկայեալ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա Թիւ 1

Ի դիւրութիւն այն անձանց որոնք գներու սղութեան պատճառաւ ագէտ մարդոց դիմելով ակռաներնուն քայքայման պատճառ կ'ըլլան և իրենց առողջութիւնը կը խանգարեն, որոշած է սովորական գներու վրայ %օին 30 զեղչ ընել, իր ամբողջ գործերը 3է մինչեւ 20 տարի ապահովելով։

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.). կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։ Ատամնաբուժութիւն սորվիլ ուզողներու դիւրամատչելի պայմաններ։ 490

ԻԼԱՆ

(Բօսքա վէ Թելէկրաֆ Նէզարէթինտէն)

Իզմիր չէհրի տախիլինտէ րէքզ օլունմաք իւզրէ միւնագասայա վազ օլունմըշ օլան էրմէ սէքիզ ինկիլիզ գատէմի թուլընտա թագրիպէն պէշ եիւզ լիպալըք օն իքի ատէտ թիմուրտան մամուլ թէլէկրաֆ տիրէկլէրինին Իզմիր լիմանընտա վաբոր պորտօսընտա թէսլիմ օլունմաք իւզրէ պէհէրի եիւզ էլլի պէշ ֆրանգտա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան տահա զիյատէ թէնզիլաթ իճրասընա թալիպ օլանլարըն եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէսի վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասը իլէ մուգավէլաթ մուհարրիրլիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի համիլէն ճումատան մատա պէհէր կիւն սաաթ ալթըտան օնա գատար Թէլէկրաֆ վէ Պօսթա Նէզարէթի ալիյէսինտէ միւնագասա գոմիսյոնունա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի տէօրթ տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

Ֆի 7 Քեանունը էվվէլ սէնէ 315

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղումներս ստիպած էին զիս նստողական կեանք վարել, որուն հետեւանօք ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ: Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի. Պասուրէն գոյացած պուչերը մանաւանդ միշտ կը խլխլային: Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԴ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը արմատապէս բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ ալ պուչերէն հետք չմնաց, և հիմայ Տքդ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ:

Ֆրանսա Սէն Լուան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԷՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարմանն են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորապէս գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացընեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն: Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: 479 5—26

ՏՈՔԹԻՕՐ ՀԱՐՄԱՆՏԱՄ

Կը ծանուցանէ թէ, հին և նոր ջերմամիզութիւնն ու անկէ ծագում առած ամէն կարգի հիւանդութիւնները կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ, առանց ո՛ և է ցաւ զգացնելու: Կասկածողներ՝ բժշկուելէ վերջ իսկ կրնան վճարել դարմանումի վարձքը:

Ամէն օր առաւօտէն մինչեւ իրիկուն հիւանդ կ'ընդունի, Կալաթա՝ Թրամվէյի ճամբուն վրայ Գարագիւլ օթէլին դիմացը թիւ 97, լամպաճիի խանութին վերնայարկը, մասնաւոր դարմանատանը մէջ. մուտքը լամպաճիէն: 428 40—40

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլի, Գլազգովի, Մէնչէսթըրի
և Սէն Նազէրի [illegible]

Անուանք	Տոնոյ	Անուանք	
Իսմաէլա	3000	Թիպա	1500
Անզիա	3000	Նէյթիկա	2400
Թէյապը	3000	Օսայրիս	2250
Թեմիսթոքլէս	3000	Բէդա	2250
Յարսա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1800

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՛՛ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] կը լեցնէ. [illegible]

Նորաձեւ [illegible], ոսկի, [illegible] կը պատրաստէ, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible]

Ց. Գ. [illegible] օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կ'ընդունին Բէրայի գործատեղին:

[illegible], Թիւ 1 [illegible]:

ԱՄԷՆՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն օժիտ կամ դրամագլուխ հայթայթել շաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամէնը առանց բժշկական քննութեան:

Այս տեսակ ապահովագրութիւն գործադրողն է

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԴՈՐԻԱ

կենաց համար և արկածներու դէմ ապահովագրական ընկերութիւնը,
Հիմնեալ արքայական հրամանաւ 1853ին

	Ֆրանք
Դրամագլուխ և պահեստ	239,189,580
Ապահովագրեալ դրամագլուխ	870,644,476

«ՎԻՔԴՈՐԻԱ-ԱՐԿԱԾ»

Միմիայն մէկ տարի շաբաթական մէկ Փրանք վճարելով մարդ ցկեանս կ'ապահովագրուի ընդունելու համար

1. 10,000 փր. եթէ մահ պատահի: 2. 15,000 Փր.ի հասոյթ մը, եթէ խեղութիւն պատահի: 3. 200 օր, 5 փր.ամէնօրեայ հատուցումը ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովու կամ երկաթուղւոյ, թրամվէյի և թիւնէլի արկածներու հետեւանքով:

Բոլոր Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ
Ցակորեան խան թիւ 71 Ղալաթիա
Ընդհանուր գործակալութիւն
Ցակորեան խան 12, 13 Կ. Պոլիս
Կը փնտռուին գործակատար-պաշտօնեաներ:
Դրամատուն՝ Օսմ. Կայս. Պանքան
453 34—39

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը): Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոտր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42:

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն.

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր աւելի:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն. որոնց [illegible] Ընկերութիւնն է որոց կը վերադարձնէ Ընկերութեան բոլոր շահերը: Եթէ մասնակից էք, և կամ [illegible] չէք, [illegible] Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները: Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու [illegible] ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. Ու. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-[illegible]
Ա. ՋՈՒՋԱԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիադի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր.	4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	»	3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր.	732
20 տարուանմէջ » » »	»	14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	»	25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ 489

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ին Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 Ֆր
1898ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ս. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, [illegible]
([illegible] Մաքսատան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷՊՊԷՆ

ՇԱԲՕԹՕԻ ՖՕՍՖՕԳԼԻՍԵՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ

VIN DE PHOSPHOGLYCÉRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն ձեւը որուն տակ Ֆօսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմնին մէջ: Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆօսֆաթուրիի, Գլօռօզի, [illegible], [illegible], և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ: Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, դեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ:

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները:

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԻՔԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով:

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒՐՍ ԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմընս
Ցակորեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամիի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարքուճճըլար, Զարճըլը խան, Թիւ 21 194

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Տոնօ	Անուանք	Տոնօ	Անուանք	Տոնօ	Անուանք	Տոնօ	Անուանք	Տոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1427	Հիւկօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Դոնկօ	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անձէլօ	1541	Դորաս	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սէրպօ	1785
Արքօնդօ	2377	Ֆլաւօ	4311	[illegible]	1531	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1195
Պասսանօ	1832	Ֆօլինօ	937	[illegible]	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պօրոտինօ	1264	Ֆուրօ	2333	[illegible]	3600	Մոնտէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1676	Ֆրանկօ	1713	Հիւմպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	[illegible]	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրթօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	[illegible]	2434	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Կէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	[illegible]	4036	[illegible]	487
Կալիպսօ	1337	Էրաթօ	1481	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2339
Կամէօ	1244	Ֆիտօ	954	[illegible]	2307	Բալէրմօ	1687	Վասքօ	1314
Կարլօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Բօլօ	519	Վօլօ	1289
Չիգակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2232	Վօլթուռնօ	2393
Սիւէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	[illegible]	1863	Զէնօ	1850
Տիտօ	2397	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րոլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կոլորատօ	4235	Հիտալկօ	1243	Լորէնցօ	3191	Րոմէօ	1739		

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Ծոնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Դիմել առ գործակալը Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՑՕ
Թիւ 17-18, [illegible] խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 Փրանք. 2.կարգի 175 Փրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաֆին վրայ: Թ. ՌԸՊՈՒԼ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 7 19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Դշ. 8 20 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս).
Եշ. 9 21 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Եշ. 9 21 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:
Ուր. 10 22 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվրբուլ [illegible]

Անուանք	Տոնոյ	Անուանք	Տոնօ
Ումպրիա	7718	Բոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ատլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակօսա	3166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Տալլիա	1809	Պալմիրա	2144
Սքիթիա	4557	[illegible]	1899
Ալէփփօ	2143	Մորօքքօ	1855
[illegible]	1876	Քամփանիա	12951
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գաթալոնիա	4845		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քարպինս, ընդհ. վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի դեկտ. 24 (Ն. Տ.):

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 571

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (99)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

Դ

ԼԻՒՍԻԷՆ ՄԷՅԼԱՆԻ ՄԱՀԸ

«Այդ ճամբորդութիւններէս մէկուն միջոցին իրմէ նամակ մը առի, որուն մէջ կ'ըսէր թէ զինքը յղի թողած էի: Քիչ ետքը, ուրիշ նամակով մը կը ծանուցանէր թէ աղջիկ մը ծնած էր, մեր Պէրթը:

«Այդ միջոցներուն բաւական յաջող էին գործերս և շատ ալ դրամ շահելու վրայ էի այն տեսակ երկիրներու մէջ՝ որոնք ասկէ շատ հեռուները կը գտնուին:

«Բայց դեռ յամառեցայ մնալ, որոշած ըլլալով բոլորովին հարուստ դառնալէ ետքը միայն Ֆրանսա վերադառնալ:

«Վերջապէս ճամբայ ելանք, ես ու Բէլլիւսէն:

«Հոս տեղն է ըսելու թէ Բէլլիւսէն Բրովանսցի նաւազ մըն է՝ որ մեծ անձնուիրութիւն մը ցոյց տուած է ինծի: Կը խնդրեմ որ իմ մահուընէս ետքը անոր հոգը ձեր վրան առնէք:

—Կ'երդնում որ պիտի հնազանդիմ:

—Մանաւանդ որ չպիտի զղջաք. թէ իբր Բէլլիւսէն, թէ՛ իբր Պամպուլա մեծ ծառայութիւններ մատուցած է ինծի: Իբր հայր մը կը սիրէր զիս ու ձեզ ալ պիտի սիրէ, հաւատացէք ատոր:

«Այսպէս, ես ու Բէլլիւսէն իրիկուն մը Բարիզ հասանք:

«Իտալական թատրոնին մէջ առաջին ներկայացում մը կը տրուէր՝ որուն ներկայ էր բովանդակ աւագանին:

«Պիրաչչինի կ'երգէր:

«Հազիւ ժամանակ ունեցանք պանդոկին մէջ հագուելու և թատրոն փութալու:

«Կուզէինք իմ կնոջս օթեակը մտնել, անակնկալ մը պատճառելու համար անոր:

«Բայց մեզի ըսին թէ թատրոնին ներքին սենեակները մտնելը բացարձակապէս արգիլուած է:

«Ան ատեն խնդրեցինք Պիրաչչինիէն որ դռնապանին օթեակը իջնէ մեզ տեսնելու:

«Եկաւ, զգեստաւորուած և... շպարուած:

«Երջանկութենէս խելայեղ եղած էի և բազուկներուս մէջ առի զայն:

«Ինք ալ երջանիկ կ'երեւար զիս տեսնելուն համար:

«Ո՛հ, լաւ երգիչ մը ըլլալուն հետ լաւ ալ դերասան մըն էր:

«Այնպէս որոշեցինք որ ներկայացման առջեւ արգելք մը չյարուցուիր:

«Ես ու Բէլլիւսէն դռնապանին օթեակը պիտի սպասէինք, և Պիրաչչինին մեզի պիտի միանար ներկայացումէն ետքը:

«Բայց Բէլլիւսէն ծարաւէն կը մեռնէր: Այս պատճառաւ խնդրեց ինծմէ որ մօտակայ գինետուն մը երթալով գաւաթ մը գարեջուր խմէ:

«Ես ալ իրեն ընկերացայ:

«Մէյ մէկ գաւաթ գարեջուր ապսպրեցինք հոն ու նստանք դէմ դէմի:

«Ճիշդ մեր մօտը երկու ուրիշ յաճախորդներ ալ կը գտնուէին, մէկը մօտաւորապէս երեսունը հինգ տարեկան՝ և իր ազնուականի երեւոյթով:

«Միւսը քիչ մը աւելի տարիքոտ էր անկէ, և աւելի նշանակելի դրոշմ մը ունէր վրան:

«Թէև կամաց ձայնով կը խօսէին, բայց նաւազները սուր ականջ ունին: Կը հասկնանք ուրեմն թէ անոնց խօսքերէն ոչ մէկը կը կորսնցնէինք:

«—Գիտէ՞ք, կ'ըսէր մէկը, ամուսինը վերադարձա՛ծ է:

«—Տեսա՞ր զինքը:

«—Ո՛չ, բայց թատրոնին մէջ ըսին ինծի:

«—Սատանան տանի զայն: Ուրեմն այս իրիկուն չպիտի կրնանք իրար տեսնել:

«—Թերեւս...

«—Եւ սակայն կ'ուզէի խօսիլ իրեն հետ:

«—Թատրոնին սպասաւորներէն մէկուն միջոցաւ իրեն լուր տուի թէ դուք հոս կը գտնուիք, ու միեւնոյն ատեն խնդրեցի որ վայրկեան մը դուրս ելլելով գայ գտնէ ձեզ:

«—Վստա՞հ ես որ ամուսինը չսիրեր:

«—Բայց անշո՛ւշտ:

«—Եւ սակայն, կ'ըսեն թէ լացած է անոր համար:

«—Կիները միշտ շատ դիւրաւ կու լան:

«—Ուրեմն ինչո՞ւ անոր սուգը կը պահէր և այրիի հագուստ կը հագնէր շարունակ:

«—Առանց ամուսնին մահուան ապահով ըլլալու. շիտակը ըսելու համար պզտիկ գործով չէ:

«—Իրաւունք ունիս: Կ'ըսէիր թէ պզտիկը ինծի կը նմանի, չէ՞:

«—Այո:

«—Սիրելի՛ Պէրթս:

«Կը զգաք անշուշտ թէ այս խօսակցութիւնը ի՛նչ տպաւորութիւն կրնար ընել իմ վրաս:

«Կուզէի այդ երկու մարդոց վրայ նետուիլ և զանոնք սպաննել հոն:

«Սակայն Բէլլիւսէն, հակառակ ինծի չափ յուզուած ըլլալուն, չթողուց որ ընեմ:

«Եւ արդէն աւելին լսելու պէտք չունէի: Միայն կ'ուզէի գիտնալ այդ երկու թշուառականներուն անունները:

—Ես կրնամ ձեզի ըսել, ընդմիջեց Մանտրինէ:

—Իրա՞ւ: —

—Այո՛... Անոնցմէ մէկը կը կոչուէր Մէլքիոր տիւ Քամօ և միւսն ալ կոմս տը Ֆարուա-Պէլլեօզ:

—Բայց Աստուածդ սիրես, սիրելի բարեկամս, ուրկէ՞ իմացած ես անոնց անունը:

—Ձեզի պիտի պատմեմ, երբոր դուք ձեր պատմութիւնը վերջացնելու ըլլաք:

—Դեռ մեր՝ կողմէ շարժում մը չեղած, այդ երկու մարդիկը յանկարծ ոտքի ելան:

«Սկսանք իրենց հետեւիլ:

«—Ներկայացումը վերջացած ըլլալու է, ըսաւ ամենէն երիտասարդը:

«Այդ վայրկեանին՝ սգազգեստ կին մը իրենց առջեւ ելաւ:

«Բէլլիւսէն և ես մութին մէջն էինք: Կինը մեզ չէր կրնար տեսնել, բայց մենք շատ լաւ կը տեսնէինք զինքը:

«Աւա՜ղ, բարեկամս, «ինքն» էր:

«Պիրաչչինին էր:

«Ռէվոլվէր մը ունէի գրպանս զոր դուրս հանեցի:

«Պիտի սպաննէի զինքը...

«Սակայն Բէլլիւսէն զիս կեցուց:

«—Նաւապե՛տ, ըսաւ, Ֆրանսացի մը իր կինը չի սպաններ... ոչ ալ զէնք կը քաշէ անպաշտպան մարդու մը վրայ: Պանդոկ վերադառնանք: Վաղը մենամարտի կը գրգռէք ձեր հակառակորդը և հարկաւ զայն կը սպաննէք:

«Խելքս կորսնցուցած էի:

«Գաղափարը ունեցայ Վանթատուր փողոցը բնակող մէկ բարեկամս գտնելու:

«Գացինք հոն, բայց ան ալ ճամբորդութեան մը համար մեկնած էր:

«Բաւական ատեն թափառեցանք հոս ու հոն:

«Վերջապէս կտրուկ որոշում մը տուի:

«—Բէլլիւսէ՛ն, ըսի իմ հաւատարիմ ընկերոջս, թշուառական կինը՝ որուն իմ անունս տալու պատիւը ըրի, ինքնին արժանի չէ պատուաւոր մարդու մը վրէժխնդրութեան. այնչա՛փ անմաքուր ու վատ ընթացքի մը կը հետեւի այս պահուս: Իսկոյն մեր եկած ճամբով ետ կը վերադառնանք առանց մէկուն մնաս բարով ըսելու:

«—Բայց, առարկեց, ի՞նչ պիտի ընէք ձեր մայրը:

«Այդ խօսքը դաշոյնի հարուածի մը պէս սիրտս ծակեց:

«—Մա՛յրս, ըսի իրեն ա՛յն ատենն խստութեամբ՝ որ կը զղջամ այսօր այդպէս խօսած ըլլալուս, մայրս ինքնին արժանի չէ եղած այն վստահութեան զոր ունէի իր վրայ, կինս իրեն աւանդ ձգելով: Կեանքիս մէջ ալ բնաւ չպիտի ուզեմ անոր երեսը տեսնել: Գալով ինծի, անունս պիտի փոխեմ, որովհետեւ Պիրաչչինին երբեմն Իրմա Մէյլան կոչուած է. անուն մը՝ զոր ցեխի մէջ կը թաթխէ այսօր:

(Շարունակելի)